

14 жовтня – День захисника України

Шановні прикордонники!
Дорогі ветерани!

Щиро вітаю вас із Днем захисника України – святом непохитної вірності військовому обов'язку, відваги та бойового братерства!

Це свято мужніх і відданих службовому обов'язку людей, які пов'язали своє життя з надзвичайно відповідальною, важкою та небезпечною, але важливою справою захисту українського народу та країни.

У час надзвичайно складних випробувань нинішні захисники кордону впевнено демонструють високу професійну майстерність, відповідальність і витримку, вірність Присязі та військовому обов'язку.

Із болем у серці сумуємо і співчуваємо рідним і близьким загиблих героїв. Світла пам'ять про бойових побратимів завжди житиме в наших серцях.

Сьогодні ми вітаємо та дякуємо всім, хто захищав та продовжує гідно захищати нашу Батьківщину!

Бажаємо вам, вашим рідним і близьким мирного неба, міцного здоров'я, добробуту, щастя, успіхів у почесній справі захисту нашої країни!

Із Днем захисника України!

Голова Державної прикордонної служби України
генерал-полковник Віктор НАЗАРЕНКО

Прикордонник України

№ 37–38 (5531–5532)
14 ЖОВТНЯ 2016 РОКУ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

України

4
стор.

«Кодима» заступила на варту

■ кордон за тиждень

Встановленим порядком оформлено
1,712 млн осіб
та **394 тис.** транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання
кордону **650** осіб,
зокрема, **4** незаконних мігранти

Вилучено **22** одиниці зброї,
219 боєприпасів
та **1,766** кг наркотичних речовин

Затримано товарів і вантажів,
що незаконно переміщувалися через
державний кордон, на **4,822 млн** гривень

■ коротко про головне

Свято новітньої історії

Президент України Петро Порошенко підписав Указ «Про відзначення у 2016 році Дня Гідності та Свободи». Він відзначається 21 листопада – у день початку подій, які стали для України історичними: Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013 року. Крім того, Глава Держави доручив Уряду утворити Організаційний комітет із підготовки та відзначення у 2016 році Дня Гідності та Свободи, залучивши до його роботи представників органів виконавчої влади, територіальних громад, активних учасників революційних подій, представників громадських організацій і науковців. Указ містить низку доручень Уряду, спрямованих на гідне відзначення згаданих річниць, а закордонні дипломатичні установи України мають сприяти українській громадськості у висвітленні цієї події за кордоном.

Сергій ПОЛЩУК

Про силовиків не забули

Верховна Рада внесла зміни до закону «Про державний бюджет України на 2016 рік». Урядовий законопроект підтримали 263 депутати. Документ передбачає збільшення витрат на оборону та безпеку в сумі 7,1 мільярда гривень, з них на грошове забезпечення – 6,3 мільярда гривень. Зокрема, додаткові витрати передбачено для Міноборони в сумі 3,8 мільярда гривень, Національної поліції – 2 мільярди гривень, Адміністрації Держприкордонслужби – 964 мільйони, Державної служби з надзвичайних ситуацій – 50 мільйонів, Головного управління розвідки Міноборони – 175 мільйонів, СБУ – 129 мільйонів, Управління держохорони – 51 мільйон та Держспецтрансслужби – 5,4 мільйона гривень.

Олена ТАЩИЛНА

ЄС посилює кордони

В ЄС запрацювала нова служба прикордонної та берегової охорони, яку створено на базі європейської агенції Frontex на тлі міграційної кризи. Про це повідомив комісар ЄС із внутрішніх справ Дімітріс Аврамопулос. На його думку, завдяки новій структурі з розширеними повноваженнями «зовнішній кордон однієї з країн-членів Євросоюзу стає зовнішнім кордоном всіх країн, що входять до нього». Штаб-квартира нової організації знаходиться у Варшаві. За словами глави МВС Німеччини Томаса де Мезьєра, посилення контролю на кордоні збереже Шенгенську зону. Згідно з правилами, країни ЄС можуть звернутися до нової служби з проханням про допомогу в справі охорони своїх кордонів.

Світлана ДЕЙЧУК

■ Україна – Молдова

Партнерство – взаємовигідне, кордони – європейські

У рамках робочої поїздки до Одеської області Президент України Петро Порошенко та Прем'єр-міністр Молдови Павло Філіп відвідали пункт пропуску «Маяки-Паланка-Удобне» на українсько-молдовському кордоні, введення в дію якого заплановано на 2018 рік.

Яна ШЕВЧУК

Сучасний об'єкт прикордонної інфраструктури, оснащений новітньою технікою, створюється спільно з ЄС у рамках проектів «Східного партнерства» та інтегрованого управління кордонами. Кошти на їх реалізацію виділяє Європейський Союз.

Як зазначив Петро Порошенко, українські й молдовські прикордонники здійснюватимуть у пункті пропуску спільний контроль, що забезпечить швидке оформлення пасажирів і вантажів та ліквідує черги. Тут буде високошвидкісний Інтернет та сучасне відеоспостереження. «Чесні люди не повинні мати проблеми при перетині кордону. Оглянути їх будуть один раз на одному пункті молдовській та українській прикордонники», – підкреслив Президент, додавши, що пункт пропуску стане цивілізованим і європейським.

Під час зустрічі було досягнуто домовленості про будівництво за участі ЄС ще одного спільного пункту пропуску – «Кучурган-Первомайськ». Глава Держави також нагадав про перспективи будівництва поромної переправи між українською Орлівкою та румунською Ісакою через Дунай. Крім цього планується будівництво мосту, який суттєво скоротить відстань між Одесою, Румунією та Болгарією. «Це активізує товаропотік і поставки товарів Молдови та України на європейський ринок», – зазначив Президент.

■ презентація

«Правильний вибір» прикордонників

Державна прикордонна служба України презентувала антикорупційний короткометражний фільм «Правильний вибір», ідея створення якого належить офіцерам внутрішньої та власної безпеки. Цей фільм – вже другий у творчому доробку відомства.

Аліна ДАНИЛЮК

Зйомки проводила творча команда митців на чолі з режисером Федором Левченком. Також активну участь у його створенні взяв персонал відомства. Презентація стрічки «Правильний вибір», що відбулася в інформаційному агентстві «Укрінформ», приурочена до початку операції

Петро Порошенко повідомив, що найближчим часом відбудеться засідання Міжурядової українсько-молдовської торгово-економічної комісії. «Ми домовилися різко активізувати політичне, економічне, торговельне, культурне, митне, прикордонне та інші види співробітництва між нашими країнами» – наголосив Глава Держави.

Президент України та Прем'єр-міністр Молдови також ознайомилися з умовами служби вартових рубежів і оглянули ділянку українсько-молдовського кордону.

За словами очільника країни, збільшення кількості прикордонників, які здійснюють оформлення документів, підключення до Інтернету і бази даних Інтерполу у пунктах пропуску було виконано за його дорученням. «На сьогодні ми вже бачимо з кінця літа нормалізацію ситуації на перетині кордону» – зазначив він.

Глава Держави висловив переконання, що Україні й Молдові варто активізувати співробітництво із залученням європейських ресурсів у рамках програми «Східного партнерства» з інтегрування кордону. Все це необхідно реалізувати для початку роботи спільних пунктів пропуску та запровадження одноразового замість дворазового огляду громадян, які перетинають кордон. «Це дозволить нам не просто зробити комфортним перетин кордону, кращими умови торгівлі. Це буде обличчям України й Молдови», – сказав він.

Президент поінформував Прем'єр-міністра Молдови, що доручив активізувати будівництво дороги Одеса – Рені та всієї необхідної інфраструктури. «Таким чином, ми розширюємо транспортний потік і демонструємо, що характер співробітництва і рівень довіри між нашими країнами дуже високий» – зауважив Петро Порошенко та додав, що це може стати символом прикордонного співробітництва. ■

«Доброчесність», що стартувала 3 жовтня і є продовженням операції «Чисті руки».

Створення фільмів з антикорупційної тематики є одним із нестандартних методів профілактики службових зловживань.

– Така емоційна історія закарбується в пам'яті прикордонників і стане черговим кроком до подолання корупції, – наголосив Голова Держприкордонслужби генерал-полковник Віктор Назаренко.

Сюжет фільму частково базується на випадку, коли в аеропорту «Бориспіль» було затримано громадянина Ірану, який пройшов підготовку снайпера та планував приєднатися до російсько-терористичних військ на сході нашої держави. Переглядаючи стрічку, кожна людина задумується над відповідальністю за свої дії. Адже все в житті має свою ціну, а інколи хвилинка слабкості призводить до непоправних наслідків.

– Хочеться вірити, що такі фільми позитивно вплинуть на охоронців кордону, – зазначив режисер стрічки Федір Левченко.

Сподівання режисера мають конкретне підґрунтя, адже після демонстрації першого фільму із назвою «Хабарники», в якому розповідалося про корупційні дії та недбале ставлення прикордонників до вивезення дітей за кордон, суттєво зросла кількість виявлення таких злочинів. Так, 2015 року зафіксовано 41 такий випадок, а вже цього року – 64.

Варто зазначити, що протидія корупції є одним із пріоритетних напрямків роботи керівництва Служби. У відомстві створено шестирівневу систему запобігання цьому ганебному явищу. І вже можна говорити про конкретні позитивні результати. Так, з початку року зафіксовано майже 700 відмов прикордонників від хабара, що порівняно з минулим роком у 2,5 рази більше. Також цього року до дисциплінарної відповідальності притягнуто 4 017 осіб, а звільнено 884 особи. Не лишаються безкарними і громадяни, які пропонують гроші військовим. Зокрема, сім осіб уже притягнуто судом до адміністративної відповідальності, а стосовно ще 80-ти триває провадження.

Дії прикордонного відомства у напрямку боротьби з корупцією викликають спротив з боку злочинних угруповань. Так, з початку року зафіксовано 26 випадків спроб впливу на охоронців рубежів, серед яких – застосування насильства, перешкоджання виконанню службових обов'язків та пошкодження особистого майна.

– Але ми й надалі будемо робити все, що від нас залежить, аби Держприкордонслужба була відомством, вільним від корупції, – наголосив генерал-полковник Віктор Назаренко. ■

■ партнерська підтримка

Вони прийдуть туди, де іншим важко

У розташуванні Мобільного прикордонного загону в Києві відбулася урочиста церемонія випуску групи військовослужбовців, підготовлених за програмою прикордонного патруля Сполучених Штатів Америки та снайперських груп, які навчалися працювати з новими зразками озброєння.

Володимир ПАТОЛА

В урочистій обстановці учасникам проектів вручили сертифікати про пройдену підготовку.

– Цей курс був надзвичайно інтенсивним, – зазначив керівник відділу з правоохоронних питань Посольства США в Україні Крістофер Сміт. – Але він відповідає ситуації і завданням, які виконуються. Успіх спеціального підрозділу криється не лише у вичці, але і в особовому складі. Новий спецназ Держприкордонслужби України – це люди, здатні поставити виконання завдань, потреби співслужбовців і громадян вище своїх особистих інтересів. Сьогодні ви зробили великий і сильний крок уперед. Маємо надію, що за допомогою цього проекту нова ефективна модель дасть можливість Державній прикордонній службі України визна-

чати військовослужбовців, здатних брати участь у спеціальних операціях. Хотів би підкреслити важливість нашого партнерства зі Службою і 10-им мобільним загonom. Від імені посольства США в Україні хочу підкреслити, що для нас – велика честь з вами співпрацювати та запевнити у готовності уряду США до подальшої активної співпраці.

Представники Краматорського, Харківського, 10-го мобільного та інших прикордонних загонів також отримали сертифікати на нові гвинтівки.

– До цього часу в нашому відомстві такого ще не було, – наголосив перший заступник Голови

ДПСУ генерал-лейтенант Василь Серватюк. – Ми нарешті маємо на озброєнні крупнокаліберні снайперські гвинтівки, які суттєво підвищують наші бойові можливості в зоні проведення антитерористичної операції. Це перший етап. Усе, що є в Службі, повинно видаватися передусім підрозділам, які виконують завдання в зоні АТО. Я б хотів побажати представникам снайперських груп не зупинятися у своєму розвитку. Це ще один крок уперед на етапі реформування нашого відомства, а також досягнення нових результатів. ■

■ першість

Не схиблять і задніх не пастимуть

У Навчальному центрі підготовки молодших спеціалістів Державної прикордонної служби України завершився VII чемпіонат з прикладної стрільби та службового двоборства. Понад 125 кращих спортсменів з 32 команд відомства протягом шести днів демонстрували свою майстерність у влучності, швидкості та витривалості.

Володимир ДАШУК

Турнір уже став традиційним. Нинішнього року його присвячено загиблomu у зоні АТО колишньому начальнику Центру – генерал-майору Ігорю Момоту. Змагання проводять для того, аби у майбутньому отримані навички врятували бійцям життя.

– У цих змаганнях брали участь військовослужбовці з усіх прикордонних загонів та регіональних управлінь. Переважна більшість з них – учасники АТО. За основну мету ми ставимо собі насамперед підвищити навички стрільби. По-друге, йде відбір учасників для збірної відомства для участі у всеукраїнських змаганнях на Кубок «Динамо» серед силових структур України, – розповів головний суддя змагань, заслужений майстер спорту Геннадій Авраменко.

Останній день турніру став одним із найнапруженіших. Учасники долали дистанцію три кілометри зі стрільбою із автомата Калашникова з положення стоячи.

– Ми справді горді тим, що вдалося провести чемпіонат такого рівня, це дійсно велике навантаження на спортсменів, але, як бачимо, всі впоралися і високо підняли планку для майбутніх турнірів, – підкреслив начальник Навчального центру полковник Дмитро Коцера.

За результатами змагань з прикладної стрільби перше місце посіла команда Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького. «Срібло» виборили спортсмени Навчального центру підготовки молодших спеціалістів, а «бронза» дісталася команді Луцького загону.

У турнірі зі службового двоборства перше місце – у прикордонників Сумського загону. З невеликою

різницею в очках їм поступилася команда Навчального центру. Третє місце – у Чернігівського загону.

– Результати цінні тим, що учасники чемпіонату – постійний склад прикордонного відомства. Всі вони проходять службу в штатних підрозділах, тож і результати відображають реальний рівень підготовки прикордонників, – зазначив голова спортивного комітету Адміністрації Держприкордонслужби Микола Подоляк. ■

■ знай наших!

Звичайний подвиг

Ніхто не знає, що чекає на нас наступної хвилини. Так, старший матрос Роман Скворцов, виходячи з дому на службу, навіть не підозрював, що стане героєм для пасажирів автобуса.

Мирон СИДОР

Ранок для старшого моториста катера Морської охорони «Гриф» маневреної групи катерів Морської охорони старшого матроса Романа Скворцова почався як завжди. Роман вийшов із дому та сів у автобус, аби доїхати до місця служби.

Ніщо не віщувало біди. Водій натиснув на педаль газу, проте за кілька метрів транспортний засіб почав виляти дорогою з боку в бік. В автобусі

почалася паніка. Роман одразу зрозумів: трапилося щось серйозне. Не гаючи часу на роздуми, старший матрос кинувся до кабіни водія. Той був без тям.

– Я взявся за кермо, зняв ногу водія з педалі газу та зупинив маршрутку на узбіччі, – згадує військовослужбовець.

Як з'ясувалося пізніше, у водія стався інсульт. Командир маневреної групи катерів Морської охорони, що дислокується у Бердянську, капітан-лейтенант Ігор Чертов говорить, що про цю подію дізнався тільки за добу від місцевих журналістів, які розшукували рятівника у військовій формі.

Роман Скворцов у своєму вчинку нічого героїчного не бачить.

– Переконаний, так вчинив би кожен, – скромно говорить старший матрос. Проте визнає, що завдяки досвіду, набутому під час служби на кордоні, швидше зорієнтувався в критичній ситуації. ■

■ гарячі будні

«Гуманітарка» для сепарів

Значну партію наркотиків виявили в контрольному пункті в'їзду – виїзду «Мар'їнка» прикордонники Краматорського загону. Водій автомобіля «ВАЗ», 39-річний житель Донецької області, який прямував на неконтрольовану територію, помітно хвилювався. Саме це спочатку привернуло увагу прикордонного наряду. Крім того, на транспортний засіб спрацював службовий собака. Під час поглибленого огляду у газовому балоні авто знайшли 14 літрових пляшок з-під молочних продуктів, заповнених речовиною рослинного походження – попередньо марихуаною, а також 10 тисяч таблеток препарату «Ефіна», до складу якого входить псевдоєфедрин. Ще одна пляшка з «зіллям» була прихована у задньому бампері автомобіля. ...Бойовики «гуманітарки» так і не дочекалися. Як же вони тепер без «травички»?..

Ігор ПЛЕТЕНЬ

Інтернаціонально-кримінальний дует

Двох порушників кордону, які намагалися пішки потрапити до Польщі, затримали прикордонники Мостиського загону на Львівщині. Громадянина Туреччини на пару з поляком спіймали за 25 метрів від державного рубежу саме в той момент, коли вони перелазили через загороджувальний паркан. Затриманих було доставлено у прикордонний відділ для складання відповідних документів. Однак під час перевірки через українське бюро Інтерполу було встановлено, що турок перебуває у міжнародному розшуку. На нього чекає арешт та подальша екстрадиція до Німеччини. Іноземцю інкримінують викрадення людини, незаконне позбавлення волі та грабїж.

Олександр ТИХОНОВ

«Хмельницькі яструби»

На околиці села Соколівка Ярмолинського району Хмельниччини співробітники Держприкордонслужби та СБУ затримали «на гарячому» дев'ятьох осіб, які саме готували до зльоту літак АН-2 з партією контрабандних сигарет. Операцію зі знешкодження «Хмельницьких яструбів» блискуче провели оперативні співробітники Луцького прикордонного загону та СБУ із залученням спецпідрозділу «Альфа». У літаку правоохоронці виявили понад 130 ящиків із тютюновими виробами білоруського виробництва без акцизів. Через деякий час неподалік імпровізованого аеродрому в одному із приміщень фермерського господарства було знайдено ще близько 150 ящиків із сигаретами, підготовленими до контрабандного транспортування через кордон.

Сергій ЯКИМЕЦЬ

■ інфраструктура

«Кодима» заступила на варту

Кодима – звичайнісінький райцентр Одеської області. Однак це лише так здається. У якихось двох десятках кілометрів звідси знаходиться державний кордон України з Республікою Молдова, а точніше – його придністровський сегмент. Відтак Кодима, як і сотні років тому, продовжує свої прикордонні традиції.

Дмитро СЛИВНИЙ,
фото автора

Сталася тут неординарна подія – охоронці рубежу відкрили оновлений відділ прикордонної служби. Тепер у них є все для результативної роботи – сучасне місце розташування, новенькі європейські позашляховики, квадроцикли, мотоцикли, повний комплект спецзасобів, включаючи безпілотник. ВПС істотно вирізняється на тлі інших міських будівель, а підтягнутий, одягнений у новеньку форму персонал викликає у кодимчан відчуття поваги.

На урочистості з нагоди відкриття відділу прибули Голова Державної прикордонної служби України генерал-полковник Віктор Назаренко, керівники регіональних управлінь та Національної академії ДПСУ, командування Подільського загону, представники місцевих органів влади, ветерани прикордонної служби, а також чимало місцевих школярів.

Як зауважив у своєму зверненні до присутніх Віктор Назаренко, облаштування державного кордону, створення якісних умов для служби прикордонників є пріоритетним завданням керівництва відомства. Сьогодні ВСП «Кодима» відповідає усім стандартам сучасного прикордонного менеджменту. Його інфраструктура та технічна оснащеність дозволяють якісно виконувати завдання з охорони державного кордону України.

– Ми з вами перебуваємо на надзвичайно важливій, напруженій, але все ж таки мирній ділянці південного кордону, – підкреслив очільник прикордонного відомства. Там, на Сході, йде війна із російсько-терористичними військами та їхніми поплічниками. Із понад 16 тисяч військовослужбовців ДПСУ, які брали участь у бойових діях, 279 – прикордонники Подільського загону, 15 – безпосередньо із даного ВПС. 710 прикордонників на сьогодні відзначено державними нагоро-

дами, старшому лейтенанту В'ячеславу Семенову посмертно присвоєно високе звання Героя України. У ході виконання завдань у зоні АТО 67 охоронців кордону, захищаючи Батьківщину, віддали життя – заради своїх бойових товаришів, заради майбутнього, за нашу вільну Україну.

Усі присутні вшанували пам'ять полеглих хвилиною мовчання, яку супроводжувала пісня «Плине кача».

– Сьогодні ставить перед Держприкордонслужбою серйозні відповідальні завдання.

відділом одразу після церемонії перерізання символічної зеленої стрічки.

Новенькі кабінети, обладнані сучасною комп'ютерною технікою, кімнати для розміщення персоналу і, зокрема, строковиків, які сьогодні служать у підрозділі, кухня, на якій щойно випекли духмяний хліб, а також затишна їдальня. Тут є все необхідне для повноцінного життя та роботи охоронця рубежу. Вінцем даної архітектурної композиції є, безумовно, центр управління службою. Він розрахований лише на два робочих

чергового резерву, яка за лічені хвилини прибуває на місце й допомагає з локалізацією інциденту.

Власне реалізація проекту оновлення підрозділу тривала впродовж п'яти місяців. Як розповідає начальник відділу майор Андрій Крук, роботи із реконструкції будівлі почали у травні поточного року. До цього ВПС розташовувався у Шершенцях, однак попереднє місце дислокації не дозволяло розміщувати на своїй базі військовослужбовців строкової служби. Окрім того, новий ВПС дає змогу контролювати рух транспортних засобів як до кордону, так і в напрямку райцентру. У разі потреби прикордонники практично миттєво перекривають шлях і можуть ефективно протидіяти переміщенню контрабанди.

Красномовним прикладом тому є затримання персоналом підрозділу мешканця села Олексіївка, який організував незаконне переміщення в Україну сигарет молдовського виробництва. Група осіб принесла до кордону кілька ящиків тютюнових виробів. Користуючись відсутністю прикордонних нарядів з боку Придністров'я і близькістю до лінії кордону української автомобільної дороги, вони перекинули ящики через загороджувальний паркан і зникли у невідомому напрямку. З нашого боку порушник просто взяв ці ящики і завантажив їх у автомобіль марки «Мерседес», після чого попрямував до Кодими, хоча завершити задумане йому не вдалося.

Загалом упродовж минулого року на ділянці Подільського загону прикордонники виявили та вилучили незаконно переміщуваних товарів на суму понад 35 мільйонів гривень. Понад півмільйона з цієї суми – безпосередньо на ВПС «Кодима».

Тепер у них значно більше можливостей. Лише за останній рік загін поповнили три таких же відділи. «Кодима» – четвертий. Ділянки відповідальності зменшилися, щільність охорони державного кордону збільшилася. Цілком законномірно, що дана ситуація позитивно позначиться на результативності служби.

Зрештою, мешканці Кодими можуть, так би мовити, спати спокійно і сміливо будувати плани на майбутнє, адже про їхню безпеку дбають і прикордонники, й підрозділи Національної гвардії та СБУ, які посилюють службу «зелених кашкетів» на даному напрямі. А ще особисто від себе хочу додати, що, проживши два дні у Кодимі, я можу з упевненістю сказати: тут живуть українці, вони розмовляють гарною українською мовою і роблять свою одвічну українську роботу. І навряд чи бодай хтось із них замислиться над ідеями «русского міра», який нібито й не так далеко звідси – у самопроголошеній ПІМР. ■

Головне з них – боротьба на державному кордоні з організованою злочинністю, проявами тероризму, контрабандою, нелегальною міграцією, торгівлею людьми, розповсюдженням зброї і наркотиків, – наголосив генерал-полковник Віктор Назаренко.

Він також висловив упевненість у тому, що військовослужбовці ДПСУ з честю виконують всі завдання, які визначає їм Батьківщина. Водночас за підтримки Президента України, Уряду та Міністерства внутрішніх справ керівництво відомства й надалі робитиме все задля покращення умов служби та соціальної захищеності прикордонників.

Як саме охоронці рубежу боротимуться із викликами сьогодні на ділянці відповідальності усі охочі могли дізнатися з екскурсії

місяця: старшого зміни прикордонних нарядів та чергового. Однак звідси можна контролювати практично всю ділянку відділу, а за умови використання мобільного тепловізійного комплексу роботи це цілодобово. Передбачає система й контроль безпосередньо за розташуванням підрозділу. 16 камер відеоспостереження на території ВПС дозволяють замінити декількох людей, яких доводилося б залучати до несення внутрішньої служби, тому вдається домогтися раціонального використання людського ресурсу і зосередити його на найбільш напружених сегментах кордону. Ще по чотири відеоканали знаходяться у міждержавному пункті пропуску «Олексіївка» та місцевому – «Шершенці». У разі виникнення критичної ситуації туди відправляють групу зі складу

■ долі людські

Олена-рятівниця

26 серпня 2014 року фельдшер відділу прикордонної служби «Амвросіївка» Олена Каракай запам'ятала на все життя. Саме цього дня їй разом із іншими бойовими побратимами довелося вибиратися із пекла гібридної війни на рідній землі її дитинства та юності. Тут, в Амвросіївці, що на Донеччині, вона працювала головною акушеркою пологового будинку. Пізніше, коли в системі охорони здоров'я розпочалася чергова реорганізація, Олена, мати двох дітей, як військовозобов'язана почала службу в Донецькому прикордонному загоні, де була потреба у молодших медпрацівниках. Так Каракай стала членом великої і згуртованої прикордонної родини.

Роман ТКАЧ

З початку неприхованої агресії північного сусіда пункт пропуску «Успенка», де на той час несла свою службу Олена, став єдиною «дорогою життя» для багатьох українських військових, які опинилися в оточенні проросійських найманців. Саме сюди і надходила більшість поранених, котрих мали відправити в тил, а також «вантажі-200». 8 серпня пункт пропуску артилерійським вогнем ворога був знищений. Під вибухами фугасних снарядів, мін та «Градів» прикордонникам вдалося передислокуватися до Амвросіївки.

25 серпня, згадує Олена Каракай, в розташування «зелених кашкетів» прибув ворожий «парламентар» і заявив: якщо вони не залишать місто, «деєнерівці» піддадуть його нещадному бомбардуванню. «А як же мирні жителі?». На це відповіді не отримали. Оскільки обстріл не припинявся, було прийнято рішення: заради збереження життя місцевого населення виходити з Амвросіївки.

Із шести поранених бійців, розповідала моя співрозмовниця, п'ятьох вдалося евакуювати, один за станом здоров'я не підлягав транспортуванню, тож вимушені були залишити його у місцевій лікарні. Коли до неї стали навідуватися представники «нової влади», лікарі не залишили прикордонника в біді – перехували його навіть у морзі. На щастя, він залишився живим і здоровим. 26 серпня Олені зі своїми товаришами по службі невеликими групами вдалося вирватися з окупованої ворогом Амвросіївки.

Та серед найбільш пам'ятних днів участі в АТО для неї залишилося 8 липня 2014 року.

Тоді до них переправили 37 поранених, лише троє з яких не потребували екстреної допомоги.

– Не вистачало навіть градусників для того, щоб визначити температуру. У багатьох вояків тіло було буквально нашпиговано осколками, деякі з відкритими переломами, а я одна, – каже Олена Олексіївна. – Надворі ніч, потім ще й зникла електрика. Одних поранених, надавши першу допомогу, вантажили для відправки, з інших при світлі ліхтариків витягували осколочки, бинтували, ставили крапельниці, які чіпляли на опори від трактора.

На поміч фельдшеру прийшли дівчатка-кухарі. Вони подавали Олені інструменти, давали попити пораненим, доглядали за ними та робили необхідні записи. А вона сама втратила лік часу. Головним для неї було тоді не розгубитися у такій складній, неочікуваній ситуації. Іспит фельдшер Каракай витримала з честю.

Сьогодні Олена Олексіївна стверджує, що жодного разу не пошкодувала про те, що доля закинула її в лихоліття війни, оскільки вона врятувала багато життів своїх побратимів.

– Адже що може бути найкращим за це, – вголос розмірковує старшина медичної служби. – Кожне врятоване життя – то найвища, найцінніша нагорода для тих, хто колись присягнув клятвою Гіппократа на вірність обраній професії.

Потім, уже на мирній території, вона не відразу буде спокійно сприймати кожен гуркіт або несподіваний шум. Тому що там, на війні, прокидалася і засинала найчастіше під канонаду мінометних вибухів і свист снарядів. Спала рідко і тільки вдень. Звичайний сон для Олени прийшов лише за декілька місяців.

А ще вона згадує про незвичну атмосферу в зоні проведення АТО, яка там, на її

погляд, є значно людянішою від мирного життя. Усі один одного підтримують, нікого не залишають на самоті зі своїми думками чи хвилюваннями. І кожен добре знає, для чого він узяв зброю до рук і що має тут робити.

Під час служби син і донька Олени Олексіївни перебували в Маріуполі з маминою сестрою. За свою неньку дуже переживали, але до всього поставилися з розумінням: така у мами служба. Після виходу з оточення старшина медичної служби Каракай служила у Навчальному центрі ДПСУ. Згодом перевелася до Сумського прикордонного загону.

Вона нудьгує за своєю домівкою, хоч і розуміє, що найближчим часом повернутися до власного, хоч і зруйнованого житла не дове-

деться. Але живе з надією: коли звільнять від окупантів Амвросіївку, пройтися стежками своєї юності.

Ось така вона, донеччанка, пересічна українка, мати двох дітей, мужня жінка із героїчним серцем, старшина медичної служби прикордонниці Олена Каракай.

P.S. За мужність, самовідданість, сумлінне виконання службових обов'язків та професіоналізм наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18 серпня 2016 року фельдшер відділення охорони здоров'я старшина Олена Каракай нагороджена відомчою заохочувальною відзнакою – нагрудним знаком «За відвагу в службі».

■ пам'ять

Наш народний герой

У місті Миргород на Полтавщині відбулося урочисте вручення нагороди «Народний герой України» військовослужбовцям, які відзначилися у бойових діях на сході нашої держави. Одним із кавалерів цієї поважної і шанованої в суспільстві відзнаки, став підполковник Євген Пікус. На жаль, помертвено.

Зоряна ТКАЧУК

Підполковник Євген Пікус, офіцер Східного регіонального управління, під час виконання бойового завдання 11 липня 2014 року врятував життя двом побратимам, які підірвалися на фугасі та були тяжкопоранені. Він виніс їх з-під ворожого вогню, за що був нагороджений медаллю «За військову службу Україні».

Фатальним для офіцера став день 25 серпня 2014 року, коли вартові рубежу прийняли бій з численною групою ворожих диверсантів поблизу

Красної Талівки. Росіян підтримували снайпери, міномети, бронетехніка та штурмові вертольоти Мі-24. Бій тривав 2,5 години. Троє українських прикордонників отримали поранення, підполковник Євген Пікус, старші прапорщики Дмитро Арнаут та В'ячеслав Фірсов, молодший сержант Олег Сороченко заплатили за перемогу найдорожчим – своїм життям. Забравши своїх убитих і

поранених, під прикриттям бойової авіації ворог змушений був відступити в Росію.

8 вересня 2014 року Указом Президента України за особливий мужність та героїзм, виявлені у захисті держави, суверенітету і територіальної цілісності України, за вірність Військовій присязі підполковник Євген Пікус був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Довідка «ПУ»: Орден «Народний Герой України» – українська недержавна нагорода, запроваджена 2015 року. Виготовлений зі срібла 925 проби. Срібло для виготовлення орденів збирали представники 16 країн світу. Український боксер В'ячеслав Узелков передав на орден свою срібну медаль, яку отримав на Чемпіонаті Європи з боксу 2002 року. Нагорода виконана у двох модифікаціях: червоно-чорна стрічка на колодці – для воїнів, які зі зброєю в руках захищали українську землю; жовто-блакитна стрічка на колодці – для волонтерів і лікарів.

■ у пошуках рецепту перемоги

У столиці відбувся захід, що надав можливість поглянути процес взаємодії силових відомств держави та журналістів у сфері протидії сучасним інформаційним загрозам. Міжнародна конференція «Урядовання в секторі безпеки: роль ЗМІ», організована Центром Разумкова та Женевським центром демократичного контролю над збройними силами (DCAF) за сприяння Міністерства зовнішніх справ Нідерландів, стала майданчиком для дводенного спілкування між журналістами, експертами та представниками прес-служб силових відомств. У важливій суспільній події також взяли участь представники прикордонного відомства України.

**Ірина МАСТЕЛЬ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА**

Загалом до участі в дискусії було запрошено широке коло зацікавлених осіб, серед яких – державні та міжнародні експерти, парламентарі, урядовці, представники сектору безпеки, громадськість, регіональні та міжнародні організації, а також журналісти українських і зарубіжних ЗМІ (агенція Reuters, Le Figaro, Fondation Hirondelle).

На початку заходу його модератори озвучили і актуальну тезу – епоха глобалізованої цивілізації вимагає від державних інституцій потужної комунікації, адекватної викликам часу. У демократичному суспільстві громадяни мають бачити реальну діяльність тієї чи іншої правоохоронної структури. І головною метою прес-служб є не тільки підтримка, а й згуртованість навколо реалізації управлінських рішень, від яких залежить доля народу, країни чи навіть міжнародної спільноти. Сьогодні це питання стоїть занадто гостро, щоб його ігнорувати. Тому такого роду заходи просто необхідні передусім для вивчення передового досвіду європейської спільноти. Поза тим вітчизняним силовикам і представникам медіа варто в ході дискусії налагоджувати відкритий діалог.

Так, існуючі наразі проблеми у відносинах між ЗМІ та структурами сектору безпеки загрожують не лише репутаційними втратами для силових структур, але й для всієї країни. Досить часто репортаж журналіста – навіть за відсутності злих намірів – може поставити під загрозу національні інтереси, оперативну

Війна і сила слова

діяльність і життя людей. Причини криються не лише в недостатній професійності окремих журналістів, але й у більш загальних проблемах з якістю сучасної української журналістики, зумовленої, окрім іншого, недостатнім розумінням місця та ролі ЗМІ у житті держави і суспільства.

Часто в основі конфлікту силовиків і медіа є принципові відмінності цілей та інтересів

одна. Це – перемога, – резюмував свій виступ Вільєн Підгорний.

Базові принципи світової журналістики закріплені у багатьох міжнародних документах, наприклад, Загальній декларації прав людини та Мюнхенській Декларації прав та обов'язків журналістів. До них апелюють при вирішенні складних етичних питань стосовно журналістської діяльності. Водночас учасники дискусії в Києві

ж, відкрити інформацію, аби надалі уникнути неприємних інцидентів просочування в ефір засекречених матеріалів чи банального викривлення фактів, що в результаті може сколихнути й без того постраждале суспільство.

Професор кафедри військової журналістики ВІКНУ ім. Тараса Шевченка Олександр Клубань резонно звернув вагу присутніх на те, що для кожного оборонного заходу найважливішою складовою його планування має бути питання інформаційно-медійного забезпечення. Адже за його словами, без належної інформаційної підтримки сьогодні просто неможливо розраховувати на успіх у виконанні завдань за призначенням у будь-якій операції військ.

Так, в арміях США та Великобританії інформаційно-медійна підтримка силовиків прописана на рівні довгострокових стратегічних документів. Як приклад у цьому контексті можна навести операцію американських військ «Буря в пустелі» або війну в Перській затоці. Із самого початку їх підготовки медійна складова займала неабияке місце в стратегічному плануванні. І

Українські ЗМІ, як і загалом держава, зацікавлені в успіху України в інформаційній війні. Тож головне – діяти разом, адже мета у нас одна. Це – перемога!

сторін. Журналісти прагнуть оперативного висвітлення подій і фактів. Силовики з різних причин в цьому не завжди зацікавлені або ж вбачають загрозу, особливо, коли у гонитві за «гарячими» фактами журналісти нехтують об'єктивністю. І дійсно, як влучно зауважив один зі спікерів конференції, речник Адміністрації Президента України зі стратегічних комунікацій Вільєн Підгорний, журналісти не є ані соціологами, ані істориками. Вони куди більше зацікавлені у деталях, аніж у загальній картинці, однак у гонитві за яскравими подробицями часто-густо може втрачатися важливий об'єктивний контекст.

– Сьогодні, як ніколи раніше, ми зацікавлені у правді. Лише з її допомогою ми зможемо зупинити російську пропаганду, що рівнозначна брехні. Українські ЗМІ, як і загалом держава, зацікавлені в успіху України в інформаційній війні. Тож головне – діяти разом, адже мета у нас

зійшлися на думці, що слід шукати прийнятний баланс між потребою дотримання міжнародних стандартів і необхідністю ефективного реагування на нові виклики в умовах гібридної війни.

З одного боку, дуже небезпечно намагатися дотримуватися міжнародних стандартів щодо

Досить часто репортаж журналіста може поставити під загрозу національні інтереси, оперативну діяльність і життя людей.

російських «ЗМІ», які перетворилися на зброю агресора. З іншого боку, наші журналісти не повинні перетворюватися у «солдатів інформаційного фронту». Якщо у щирому прагненні протидії ворожій пропаганді ми самі скотимосся до рівня пропаганди, то це призведе до втрати довіри аудиторії.

Учасники дискусії також погодилися, що розвитку та вдосконалення потребують обидві сторони. Силовики мають покращувати методи роботи з медіа, демонструвати максимальну відкритість і переконливо аргументувати об'єктивні причини обмежень для роботи представників ЗМІ. З іншого боку, необхідно підвищувати професійність репортерів, що полягає в дотриманні стандартів журналістської діяльності, усвідомленні ними суспільної відповідальності за надання об'єктивної інформації, яка не може бути предметом компромісу редакційної політики чи гонитві за сенсаціями.

Не варто забувати, що журналіст, навіть якщо правоохоронець з якихось причин не виявить бажання прокоментувати певну подію, все одно знайде необхідний для сюжету коментар. Однак чи буде він достовірним і корисним для держави, особливо в умовах війни – це питання зовсім інше. Тож в інтересах військових прес-офіцерів та керівників різних рівнів надавати представникам медіа максимально чітку, доступну та, звісно

міжнародна громадська думка була сформована заздалегідь до початку активної фази бойових дій. А під час безпосереднього проведення операцій вся інформація, що надходила до світових ЗМІ, тобто контент, який наповнював інформаційний простір, формувався представниками єдиного органу військового управління, котрий відповідав за реалізацію цієї операції. У даному випадку це був Пентагон.

Сьогодні ж Україна робить у цьому контексті чималі успіхи, враховуючи, що війна ведеться на двох фронтах – територіальному та інформаційному. Звісно, досвід наша держава отримувала у пришвидшеному темпі, причому попервах він був виключно гірким. І причин тому чимало, однак основна – підірвана діяльність практично всіх сфер державотворення. Ще й нині подекуди виринають так звані «заслані козачки», однак це вже не має такого масового характеру, як було на початку російської агресії.

– Україна сьогодні бореться за свою свободу. Це очевидно. Однак нині цей термін набуває значно глобальнішого значення. І кому як не українцям знати, що свобода ніколи не дається, її завжди потрібно виборювати. Проте виборювати не лише силою зброї, а й силою слова, – зазначив доктор Філіп Флурі, заступник директора Женевського центру демократичного контролю над збройними силами. ■

■ законодавчі зміни

Із сучасним паспортом та без бюрократичної тяганини

1 жовтня вступив у силу ухвалений 14 липня 2016 року Верховною Радою України Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, які підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України». І хоча левова частина цього документа присвячена новим чипованим пластиковим паспортам, є нюанси, які будуть цікавими та корисними нашим співвітчизникам, котрі планують виїжджати за кордон.

Андрій КУЧЕРОВ

ДОКУМЕНТ ІЗ ЕЛЕКТРОННИМ «СЕРЦЕМ»

Новація в Україні започатковано оформлення нових паспортів у вигляді пластикової картки, що має високу захищеність від підробки. Крім того, посвідчення міститиме електронний безконтактний носій, який неможливо змінити або скопіювати. Ці паспорти видаватимуть кожній особі, якій виповнилося 14 років. Причому тим, хто ще не досяг 18-річного віку, паспорт оформлятиметься на 4 роки, всім іншим – на 10 років.

Обов'язковою заміною, так само як і встановлення граничних термінів дії раніше виданих документів, не передбачається. Тому представники старшого покоління за бажанням зможуть невизначено довгий термін користуватися пас-

порт можна знайти практичні поради тим українцям, хто потрапив у таке неприємне становище.

По-перше, необхідно звернутися у найближчий відділок поліції. Там повинні прийняти вашу заяву, розслідувати справу і, найголовніше для потерпілого, видати документ у вигляді довідки. Добре, якщо неприємність трапилася у столиці або великому місті. А якщо ви мандруєте наодинці або поцінуєте екстремальний туризм? Або перебуваєте на одному з віддалених остро-

особи на повернення в Україну ви не отримаєте. До прикладу: наша співвітчизниця на одному з форумів розповіла, як мандруючи Німеччиною з двома власними дітьми і загубивши паспорт, чекала результатів перевірки два тижні. Емоції просто зашкалювали...

І, нарешті, коли процедуру ідентифікації буде завершено, вам нададуть посвідчення на повернення, яке слугуватиме особистою перепусткою додому. Проте необхідно бути готовим до того, що послуга отримання цього документа не безкоштовна. Від складності випадку і держави перебування консульський збір може скласти від 20 до 100 доларів США.

Тож підсумуємо. Остаточний список документів для отримання посвідчення особи на повернення складатиметься з поліцейської довідки (або протоколу), анкети-заяви на оформлення свідоцтва, документа, що підтверджує вашу особу (оригіналу або ксерокопії внутрішнього українського паспорта, водійських прав, копії закордонного паспорта), двох фото і квитанції про сплату консульського збору.

Завершуючи свої поради, фахівці пропонують українцям, які виїжджають за кордон, обов'язково мати при собі ксерокопії документів, щоб за необхідності прискорити процес повернення додому.

ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ І... ПОТРАПИТИ ПІД АРЕШТ

Вищезгаданий алгоритм, а також самі правила, за якими громадяни України можуть повертатися на Батьківщину, загалом суперечать статті 33 Конституції України, яка, крім іншого,

вів? За скільки десятків або сотень кілометрів шукати місцевий відділок поліції? Однак звертатися у поліцію доведеться обов'язково.

По-друге, з довідкою, виданою правоохоронцями, необхідно шукати найближче українське консульство або посольство. Тут може вдруге поталанило, якщо воно розташоване у місті вашого перебування. В іншому випадку виникне необхідність вимушеної поїздки та, відповідно, непередбачуваних фінансових витрат.

По-третє. У закордонній вітчизняній амбасаді вас, звичайно, приймуть, вислухають і запропонують пройти процедуру підтвердження особистості. Для початку ви надасте довідку з поліції, потім знадобляться два фото на документи. Крім того, необхідно будь-яким можли-

Зчитати інформацію, нанесену на носій українською та англійською мовами, можна буде навіть за допомогою сучасних смартфонів.

вим чином підтвердити свою особу. Бажано мати двох свідків, громадян України, які перебувають у даний момент в одній країні з вами. Також процедуру полегшить наявна ксерокопія паспорта або інші документи, які можуть підтвердити Вашу особу.

По-четверте. Якщо ви перебуваєте за кордоном із дітьми й вони вписані в зниклий закордонний паспорт – ситуація ускладнюється. Поки не буде здійснено і ця перевірка, посвідчення

морська, посвідчення члена екіпажу та посвідчення особи на повернення в Україну (дає право виключно на в'їзд).

Найбільш прискіпливі громадяни можуть натякнути, що у статті другій цього Закону згадування щодо застосування громадянами України інших документів під час перетинання державного кордону. Це документи, визначені міжнародними договорами. Дійсно це так, але реалізація цього положення юридично та практично майже «мертва». На сьогодні нашою державою укладено такі угоди лише з Росією, Білоруссю та Молдовою, які надають можливість українцям перетинати спільний кордон за внутрішніми паспортами громадян.

Більше того, в'їзд в Україну нашого громадянина за аналогічним документом з території інших держав, з якими немає міжнародних договорів, формально розцінюється як незаконне перетинання державного кордону України. За вчинення таких дій статтею 204-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачена адміністративна відповідальність у вигляді штрафу від 1,7 тисячі до 3,4 тисячі гривень або адміністративний арешт до п'ятнадцяти діб.

ПОЗБУТИСЯ ПОСТРАДЯНСЬКОГО РУДИМЕНТУ

З метою усунення такої несправедливості вже під час підготовки до прийняття закону, що запроваджує пластикові паспорти, Державна прикордонна служба виступила з пропозицією внести

Тим, хто ще не досяг 18-річного віку, паспорт оформлятиметься на 4 роки, всім іншим – на 10 років.

до нього відповідні зміни. За словами начальника управління у справах іноземців та адміністративного провадження Адміністрації Держприкордонслужби полковника Олександра Зінчука, ще восени минулого року відомство звернулося до профільного Комітету Верховної Ради із пропозицією включити до законопроекту норму, яка б дозволила громадянам України безперешкодно в'їжджати на територію своєї Батьківщини з будь-якої держави за внутрішніми паспортами, в тому числі, якщо навіть у них не вклеєна відповідна вікова фотокартка. Таким чином, кожен наш співвітчизник у разі втрати власного закордонного паспорта та перебуваючи у стресовому стані, був би позбавлений необхідності збирати за кордоном довідки для повернення додому.

Незважаючи на скрупульозну роботу та відстоювання представниками центрального апарату нашої Служби позиції щодо доцільності підтримання законодавчих змін, в остаточній версії законопроекту вони все ж таки не були враховані. Втім, прикордонників підтримав народний депутат України Валерій Пацкан. Він з голосу озвучив пропозицію Держприкордонслужби під час обговорення та схвалення проекту в сесійній залі в цілому як закону. У результаті відповідні зміни були повністю враховані та підтримані більшістю з конституційного складу Парламенту під час голосування та включені до розділу «Прикінцеві та перехідні положення».

Завдяки цьому, починаючи з першого жовтня, наші громадяни можуть без будь-яких санкцій в'їжджати в Україну з території інших держав за наявним паспортом громадянина України.

Ці зміни суспільство обов'язково оцінить. Як стверджують фахівці, така громіздка процедура повернення додому у разі втрати документів, залишилася тільки у країнах з пострадянською ментальністю. З 1 жовтня 2016 року Україна як держава повністю відмовилася від цього тоталітарного рудименту. ■

портами у вигляді книжечки. Однак документи старого зразка більше не видаватимуть.

Нові документи оформлятимуть при зверненні громадян щодо втрати, псування, зміни прізвища, або за необхідності вклеювання фотокартки при досягненні 25- або 45-річного віку. Паспорти нового зразка міститимуть номер облікової картки платника податків (ідентифікаційний код), який буде нанесений графічно та занесений до електронного чипа. Отже, відпаде потреба у паперових довідках з фіскальної служби.

Зчитати інформацію, нанесену на носій українською та англійською мовами, можна буде навіть за допомогою сучасних смартфонів. Відмітки про реєстрацію шлюбу не робитимуться, однак кожному із подружжя видаватимуть свідоцтво про шлюб. З метою уникнення ускладнень із підтвердженням місця реєстрації у перші місяці разом із новим паспортом-карткою на вимогу громадянина видаватиметься паперовий витяг з реєстру.

САГА ПРО ВТРАЧЕНИЙ ПАСПОРТ

Щороку мільйони українців подорожують за кордоном. Однак на чужині окрім приємних вражень наших співвітчизників можуть спіткати непередбачувані ситуації, які не входили у їхні плани. І чи не найнеприємнішою з них може стати втрата закордонного паспорта. Адже без цього документа кордон не перетнеш...

Проте трагедії з цього робити не варто. На веб-сайтах провідних туристичних фірм або форумах подорожуючих без проблем

■ ЕКСКЛЮЗИВ

У сучасному світі жодна держава не обходиться без аналітичної оцінки провідних фахівців у сфері оборони та національної безпеки. Одним із міжнародно визнаних експертів цієї галузі є президент Фонду Потомак (США) доктор Філіп Карбер. Свого часу він підготував дослідження та рекомендації щодо стратегії оборони для Держдепу США, консультував уряди країн-членів НАТО та керівництво Північноатлантичного альянсу, а нині активно вивчає російську агресію проти України. Його оцінкою процесів, що нині відбуваються на північно-східному кордоні нашої держави, у анексованому Криму та зоні бойових дій на Донбасі, ми поцікавилися у визнаного метра безпекової геополітики.

Спількувався Вадим КРУТІЙ

– Пане професоре, сьогодні українців найбільше цікавить три питання: економічна ситуація в країні, боротьба з корупцією, а також, чи підє Росія у масштабний наступ на Україну?

– На мою думку, імовірність війни є дуже високою. Росіяни вже сформували армійські корпуси – на зразок 1-ї гвардійської танкової армії за часів СРСР і розмістили на території від Москви до північно-східного кордону України. Крім того, успішно реорганізовані армійські угруповання РФ перебувають недалеко від Харкова, і в Ростові військові формування також нещодавно реформовано. У Чорному морі ВМС Росії проводять посилені навчання. Нещодавно РФ збільшила військову присутність у Придністров'ї. Безумовно, Росія продовжує також посилювати контингент на території Криму. Тож, об'єктивно, військові можливості Росії для наступальних дій на Україну викликають небезпідставне занепокоєння.

Водночас не всі ці підрозділи перебувають у готовності, та й укомплектовані вони теж не на 100 відсотків. Зауважу, що росіяни з часів другої чеченської війни, а також війни у Грузії та на Донбасі намагаються не залучати до бойових дій призовників.

Коли ми говоримо про безпеку, що йде від Росії, варто брати до уваги її можливості та, власне, ймовірність реалізації подібних сценаріїв. Говорячи про можливості, треба зазначити, що Росія укріпила свої сили як кількісно, так і якісно на протяжності арки 260 градусів навколо України. Як я вже згадував, на північно-східній частині українського кордону в напрямку Москви РФ розміщує першу гвардійську армію. З іншого боку Харкова – 20-та гвардійська армія, значно вдосконалена, наближається до кордону. У Ростовській області з'являються новостворені підрозділи. У Криму посилено спецпідрозділи. Крім того, нещодавно проведені навчання у Придністров'ї, подвоївши там військову присутність. Водночас у Чорному морі відбуваються великі навчання флоту РФ. Отже, об'єктивно, відбувається дуже багато речей, і це вимагає від українського оборонного сектору посилювати свої позиції по всьому периметру, оскільки невідомо звідки може прийти загроза.

Тепер давайте поговоримо з точки зору ймовірності розвитку таких подій. Якість російських збройних сил варіюється – є підрозділи з кращою підготовкою, є з гіршою. Одні тільки ввели в дію, в інших немає повноцінного екіпірування, подекуди недокомплектування. Те ж саме стосується і рівня підготовки особового складу. Після другої чеченської війни росіяни зробили один важливий висновок – не залучати до конфлікту призовників. Що ми бачили і в Грузії, й на українському Донбасі. Вони залучають своїх офіцерів, професійних військових і швидше проросійських сепаратистів, але не призовників. Однак, щоб перекрити 260-градусну дугу навколо України, приблизно половину військових,

Філіп Карбер: «У разі застосування кількості людей та техніки. Однак це буде важка перемога»

очевидно, складатимуть призовники. А це складне рішення. Хто ж хоче брати відповідальність за цих дітей і схвильованих матерів? Адже багато їхніх синів загинуть, якщо буде прийнято рішення завойовувати Україну.

Я вважаю, що існує безліч сценаріїв. Вони можуть провести короткочасну операцію на лінії розмежування між Херсоном та півостровом, застосовуючи незначні професійні війська. Але росіяни також можуть поснати її з наступом зі сторони Донбасу. Тут уже, ймовірно, їм потрібно буде застосовувати повітряно-десантні війська, які раніше не брали участі в цьому конфлікті, однак є досить потужною силою. Або ж, збільшуючи період мобілізації, вони можуть продовжувати чинити тиск з усіх цих напрямів.

Зазначу, що безпековий сектор України наразі цілком у змозі відбити короткочасний наступ ворога із півдня. Крім того, Україна має необхідні резерви для підняття в тому випадку, якщо Росія посилює наступальні дії зі Сходу.

– Якщо називати речі своїми іменами, то Росія розв'язала проти України війну. Охрестивши її «гібридною війною», експерти визначили, що, начебто, Росія задіяла нестандартні методи розв'язання та ведення цієї агресії. На Вашу думку, в чому особливість цієї війни?

– Цікаво, що в Росії теж використовують запозичений у нас термін «гібридна війна». Та частіше вони застосовують термін «війна нового покоління». Його вживають близько 15 років. І вони обидва є дійсними. Різниця в тому, що наш термін – гібридна – робить наголос на розмитих межах ведення війни і невеликих операціях. У понятті російської «війни нового покоління» визначальними є саботаж і провокація, що ми й спостерігали в Криму та масово нині на Донбасі. Вони створюють так звані «посередницькі держави», як ось «ДНР» і «ЛНР». Як правило, такі утворення позиціонують себе урядовими інституціями, але постійно просять допомоги у Росії. Далі: ми маємо пряме вторгнення, як це відбулося в Криму. Вторгнення Росії влітку 2014-го, що фак-

тично змістило південний фронт так само, як і військові дії взимку 2015-го не були надто агресивними з точки зору застосування повноцінної військової сили. Окрім цього елемента, вони опираються на ще два, поєднані між собою. Це – загроза застосування ядерної зброї. Але ж ми маємо Будапештський меморандум, згідно з яким Україна відмовилася від ядерної зброї в обмін на гарантії захисту її суверенітету Росією, Британією та США. Росія знову створила пряму загрозу ядерної зброї перед Україною, порушивши угоду. На що досі не було серйозної реакції.

П'ятим елементом «війни нового покоління» є режим припинення вогню. На ньому вони грають як на скрипці Страдіварі в оркестрі. І коли їм вигідно, вони згадують: «О, так уже час для режиму припинення вогню!». Коли вони хочуть чинити тиск на Україну, то в усьому звинувачують її, мовляв, Україна не дотримується 7 чи 8 пункту Мінських угод, в той час як сама Росія ігнорує решту 5.

Та в цілому в комплексі це – доволі потужна пропаганда. Це мікс із підірвної діяльності, «опосередкованої війни», прямої загрози та, власне, вторгнення й загрози застосування ядерної зброї, що мило загорнуті красивою стрічкою «режиму припинення вогню». Саме такий пакунок і робить «гібридну війну» не схожою на інші, але від того не менш кривавою.

– Бюлоче питання для наших військових – надання оборонної летальної зброї. Експерти по-різному оцінюють наслідки надання Україні цієї зброї. Попри заклики американських сенаторів до Президента США, це питання так і не зрушило з місця. Пане Карбер, Ви як вважаєте, чи обгрунтовані страхи Білого дому щодо озброєння України?

– Вам, мабуть, відомо, що колишній головнокомандувач НАТО генерал Веслі Кларк весною 2014 року повернувся у Вашингтон і боровся за надання Україні летальної зброї. Ми визначили п'ять основних напрямків, у яких Україна потребувала допомоги. По-перше, це висотні безпілотні літальні апарати з великим радіусом дії, аби контролювати обстановку вздовж усього кордону, щоб російська атака не

застала зненацька. По-друге, управління та зв'язку, адже підрозділам необхідно підтримувати комунікацію і під час радіоперешкод. Система контрбатареїної боротьби дозволяє визначати місця розміщення ворожої артилерії та вести вогонь у відповідь або ж уникнути обстрілу. Легкоброньовані автомобілі, на зразок Hummer, роблять підрозділи значно мобільнішими, як у випадку з вашими десантними військами. Ну і, насамкінець, протитанкова керована ракета «Джавелін» (Javelin).

Що цікаво, серед цих п'яти лише один компонент включав летальну зброю. Інші просто спрямовані на збільшення ефективності ваших підрозділів. Javelin була дійсно дуже важливою, адже російські танки на Донбасі покриті активною бронєю. І коли в неї влучає ракета і вибухає, замість того, щоб підірвати танк, вибухова хвиля розриває на шматки саму богоголовку. То що ж робить Javelin такою особливою? Справа в тім, що вона має подвійний заряд. Перший знищує активний захист, а другий пробиває саму броню. Тож якщо танки – це апriori наступальна зброя, а ви прагнете стабільного режиму припинення вогню або ж незмінної лінії фронту, то бажання забезпечити власні війська сучасною протитанковою зброєю має цілком логічне підґрунтя. У той період в Україні такого не було. Та гарна новина в тому, що у вашій країні є стимул розробляти власну версію сучасної протитанкової зброї, яка вже надійшла у виробни-

цтво. Тож важливість поставок Javelin з кожним днем стає все більш актуальною, оскільки ви зможете забезпечити свої підрозділи необхідною кількістю аналогічного озброєння.

Та що хотілося б додати: першочергова причина чому в адміністрації Білого дому з самого початку сумнівалися щодо доцільності таких поставок – переконання в тому, що Росія все ще буде партнером у справі забезпечення безпеки. Вони сподівалися, що Росія співпрацюватиме з НАТО в Афганістані, а також у Сирії та Ірані. Проте останні місяці стали доволі жорстокими, однак були реальним уроком.

Другий аргумент: ми не хочемо поглиблювати конфлікт. Як тільки ми надамо Україні протитанкову зброю, Росія збільшить кількість танків. Та

що ми маємо в підсумку? Росіяни привезли до України понад тисячу танків, а що натомість отримала Україна від США та НАТО? Цілісний нуль. Подальша аргументація вже не мала жодного сенсу – найгірші очікування і так здійснилися, опонент перемістив значну частину своїх сил і озброєння на територію іншої держави, якій вже треба оборонятися.

Насправді тепер, коли я приїжджаю в Україну, то мені відверто соромно, що я – представник Америки. Найгірше – усвідомлювати, що наші найсильніші санкції в підсумку направлені не проти агресора, а фактично встановили повне ембарго на здатність оборонятися для країни-жертви. Це те ж саме, коли на жінку напали і вона просить друзів кинути їй щось для самозахисту, а вони бояться, бо не хочуть ускладнити її становище. Але і тут є добра новина. Сьогодні 99,9 відсотків урядових представників США змінили свою позицію щодо цього питання. Коли два роки тому я спілкувався з нашими військовими, вони говорили: «Знаєш, зараз стільки серйозних проблем, немає часу думати про Україну». Сьогодні вони все усвідомили. Держдепартамент усвідомив. Конгрес усвідомив. Залишилися тільки двоє людей, які все ще нічого не розуміють – Обама і Трамп.

Можу запевнити: якщо Росія продовжить ескалацію, ви помітите відчутні зміни у політиці США стосовно надання летальної допомоги Україні.

агресію. Коли я вперше сюди приїхав, 30 місяців тому, Україна заледве могла відправити два батальйони в напрямку Криму та на Донбас. Нині ж у вас близько 70 бойових батальйонів. Це дійсно величезний стрибок.

Зараз у вас є стотисячна армія, котра пройшла серйозне бойове хрещення в умовах сучасної війни. Інші сотні тисяч мобілізованих тепер принаймні знають, як поводитися із базовою зброєю та керувати військовою технікою. А найбільша зміна все ж стосується українських командирів на рівні батальйонів, бригад і взводів. Сьогодні це – абсолютно нове покоління офіцерів. Вони повністю усвідомлюють всю суть даного конфлікту. Вони пройшли через втрату підлеглих. Вони як ніхто вмотивовані будувати сильну і міцну армію, де немає місця корупції, політичним інтригам тощо. Кожен мій візит в Україну вражає мене знову й знову.

Минулого тижня ми з моїм хорошим другом і другом України – генералом Брідлавом, Верховним головнокомандувачем Об'єднаних Збройних Сил НАТО в Європі – відвідали тренування українських військових. Він сказав: «Я побував на всіх полігонах армій країн НАТО, однак ці навчання видаються мені найкращими». Я спілкувався із військовослужбовцями НАТО, котрі приїхали в Україну в якості інструкторів для навчання. Так от двоє з них розповіли, що в результаті самі почерпнули багато цікавого від українських колег. Ось що насправді вражає.

маємо сьогодні?». Якби українська армія дійсно була такою поганою, як про неї говорять критики, то росіяни уже давно змістили кордони, а цього не трапилося. Хто б дозволив цій армії вижити? Якись бої вона програла, а в якихось – отримала перемогу. Проте сьогодні ця армія сильніша, ніж будь-коли раніше. Це генеральний штаб. Пора вже припинити цькувати їх. Або принаймні просіювати критику, яку плануєте їм висловити. До речі, дуже часто критикують якраз ті, хто ніколи не бував на фронті. Я не кажу, що вони ідеальні, але вони точно роблять набагато більше, ніж у їхніх силах і значно більше, ніж від них очікує суспільство.

Якось мені сказали, що до війни у вас була країна, але тепер ви отримали націю. Ми відчуваємо національну свідомість, принаймні в Збройних силах. Це вже не група чоловіків, які десь ховаються у своїх казармах. Тепер це – народна армія. Мені здається, що області, не задіяні у війні, могли б робити набагато більше для підтримки власної армії, щоб віддати належне їхній самопожертві. В тому числі мова про ветеранів війни, котрі повертаються з поля бою. Це момент народження нації. Звісно, краще б не проходити через такі події, але маємо те, що маємо.

– *Якою є Ваша думка щодо модернізації української армії і можливостей використання її бойового досвіду військовими країн НАТО?*

Росія завжди була основним покупцем, то вона в основному акцентувала вашу увагу на деталях. В цьому сенсі стає важко перебудувати військову систему, адже не вистачає певних деталей для повноцінної картини. Ви володієте інтелектуальним, науковим та інженерним потенціалом, чого цілком достатньо для того, аби стати провідним розробником зброї у світі. Від самого початку Україна орієнтувалася не на забезпечення власних потреб, а на отримання коштів за продаж за кордоном. А це, так історично склалося, дуже корумпований бізнес. Насправді складно не зібрати науковців чи інженерів, а якраз позбутися тих, хто керує цим бізнесом і націлитися на забезпечення потреб оборонного комплексу, створюючи ефективну зброю. Очевидно, що варто докласти чимало зусиль, зосередивши їх передусім на управлінській ланці, точніше на її очищенні. Але ж для цього у вас є потенціал.

– *Керівництво Генерального штабу Збройних Сил України запевняє, що українська армія у разі вторгнення регулярних військ Російської Федерації здатна дати гідну відсіч. Ви як військового експерта, напевно, аналізували можливості українського війська і того резерву, який може задіяти наша країна у разі військових дій?*

– Як я вже згадував, існує чимало сценаріїв, які може застосувати Росія. Давайте візьмемо найменший – атака Херсону зі сторони Криму. На мою думку, вони б мали кількаденну перевагу, адже це їхня ініціатива. Однак я вважаю, що ваша армія відкине їх, завдавши чималих втрат. Якщо ж у цей же час вони підуть у наступ із Донбасу, що само собою досить складно, адже вашій армії треба буде перекинути два фронти, і якщо вони залучать повітряні сили, тоді це буде нелегкий бій. Думаю, ваші війська ППО зіб'ють чимало їхніх літаків. Якщо цікавить моя думка, то скажу, що в разі застосування необхідної кількості людей та техніки ви можете перемогти. Однак це буде важка перемога. У тому разі, якщо вони витратять кілька місяців на мобілізацію, а також залучать першу гвардійську та 20-ту армію і кинуть всі сили одночасно, то це буде наймасштабніший наступ з часів Другої світової війни. Найнерозумніше, що може сьогодні зробити НАТО – це просто сісти і спостерігати за агресією на території України та вдавати, що їх це не стосується. Треба розуміти: відразу ж до кордонів НАТО підступиться війна, ринуть мільйони мігрантів.

– *Чи варто нам розраховувати на військову підтримку від західних країн у разі вторгнення?*

– У вас є повне право вимагати цю підтримку. США і Великобританія підписали Будапештський меморандум. Німецькі та французькі представники брали участь у мінських переговорах. Вони сиділи в одній кімнаті складали цю угоду. Насправді західні партнери починають усвідомлювати, що Україна потрібна НАТО більше, ніж Альянс Україні. У східній Європі є декілька армій і бригад. Однак вони в кращій формі, аніж була українська армія 30 місяців тому.

Якщо українські сили об'єднаються із силами НАТО – для Росії це буде неподоланна перешкода. Це буде реальна оборонна сила. Окрім того, тут є й політичний контекст. Росія чинить сильний тиск на Білорусь. Звісно, тут свої ігри на рівні керівництва. Європейцям воно не зовсім до вподоби, адже очевидно: воно ніяк не підтримує демократію. Але якщо говорити з військової точки зору, неможливо захопити країни Прибалтики чи загрожувати Польщі, якщо не перемістити російські сили через Білорусь. Однак сильна Україна дозволить Білорусі зайняти більш нейтральну позицію. І якщо Росія вимагатиме впустити її війська на територію країни, вона може легко цього не зробити.

Тож у політичному сенсі вимальовується інша картина. Погляньте на карту. Ось тут, по кордону з Польщею, починається НАТО, потім – країни Прибалтики, далі – Білорусь і Україна. Захід постав перед стратегічним вибором. Ні, швидше перед моральним. Чому ми віддаємо перевагу – праву сильніших нав'язувати свої плани іншим і захоплювати території чи праву самовизначення? Що насправді на Заході означає фраза «Ми віримо в демократію»? На фундаментальному рівні – це право людей самим обирати, як будувати своє політичне життя. Це і є моральний вибір. ■

Государства не обходимо и вы можете перемогти. «Мога»

– *Українську армію можна справедливо порівняти із феніксом, який відродився з попелу. Ви більше десятиків разів були в Україні під час війни, відвідували зону АТО, наші тренувально-навчальні полігони. Бачили наших солдатів у дії. Як військового експерта, що скажете про їхню підготовку?*

– Аби відповісти чесно, давайте згадаємо, якими вони були 30 місяців тому. Українською армією нехтували понад 10 років. Сотні літаків не здійснили за цей час жодного польоту. У деяких підрозділах знаходилися настільки застаріле обладнання, що його неможливо було вивезти за межі військової частини – де слущені шини, неробочі трансмісії тощо. Саме такий рівень занедбаності й спричинив нездатність регулярних збройних формувань відповідно зреагувати на

Так, Україна пережила важкі часи, а економіка відчула на собі весь процес модернізації та реформування армії. Причому водночас країна воювала. Покажіть мені таку країну, котра зможе в розпалі війни проводити реформування політичної системи та викоринювати корупцію? Це неймовірно складно насправді. Тому що стосується армії, на мій погляд, прогрес неможливо не помітити. На відповідну підготовку десантних підрозділів, зрозуміло, знадобиться трохи більше часу. Підготувати пілотів і поставити у стрій літаки – для цього теж треба кошти.

Хотілося б додати, що найлегше критикувати, коли ми говоримо про реформування суспільства. Це невід'ємна частина демократії. Але іноді варто сісти й запитати себе: «Хто нас привів до того, що ми

– Нещодавно я звертався до армії США, розповідаючи про ті уроки, що винесли для себе Україна. Я ознайомив генерала армії США з українськими ЗС та, власне, конфліктом на її території. Я переконаний, що НАТО є чого повчитися в Україні. І мені здається, що мало хто розуміє, яких зусиль насправді доклав Петро Порошенко, щоб зробити Україну партнером Альянсу. Наприклад, українська армія, як і її радянська попередниця використовувала карти із незмінним маркуванням: наші – червоні, ворог – сині. У НАТО все відповідно навпаки. Звучить банально, але ж у вас є тисячі мап, десятки тисяч військовослужбовців тренуються однаково. Тож, якщо ви збираєтеся перегорнути цю сторінку і стати частиною НАТО, ми не хочемо плутанини під час спільних операцій з НАТО – хто синій, а хто червоний.

Цей доволі складний процес, як на мене, не лише розпочався, але й досягнув чималого прогресу. Те ж саме стосується умовних тактичних позначень. Ось ми з вами сидимо і розміщуємо наші підрозділи на карті, а в нас, виявляється, танки по-різному позначаються. І ми не розуміємо одне одного. Цей рівень інтеграції є базовим і, мушу сказати, одним із найважчих, адже багато людей потрібно залучити до цього процесу. Піднімаючись вище управлінською ланкою, цей процес стає більш технічним і охоплює все меншу кількість людей.

Візьмімо для прикладу систему розпізнавання свій-чужий серед повітряних суден. Коли летить ваш літак поруч із літаком НАТО, вони ідентифікують один одного, і в разі перехоплення російського судна вони вже знають, що це ворожий об'єкт.

Наступним етапом, на мою думку, має стати інтеграція повітряних сил до системи дальнього радіолокаційного стеження НАТО AWACS. Вона перекирає чималі площі від Чорного моря і аж до Прибалтики. Тому важливо, аби аеропідрозділи могли обмінюватися інформацією, щоб попереджати про можливу небезпеку. Насправді це доволі потужний інструмент.

Давайте поговоримо про українську промисловість. Україна володіє дійсно визначною технологією, військовою технологією. І оскільки

■ День захисника України

Українські воїни з давніх часів мали Пресвяту Богородицю за свою покровительку. Тож теперішнє відзначення Покрови у день вшанування її захисників України є цілком закономірним і символізує нерозривний зв'язок усіх поколінь оборонців рідної землі.

Василь КЛИМЕНКО

ПРЕДТЕЧА

Сучасна Україна є історичною спадкоємницею Київської Русі та тисячолітніх християнських традицій. Серед них особливе місце посідає свято на честь Покрови Пресвятої Богородиці. За легендою під час облоги Константинополя, що був на той час столицею християнського світу, 910 року у небі з'явилася Діва Марія та опустила додолу омофор – покривало у вигляді широкого шарфа, котрий жінки носили навколо шиї. Так Пресвята Богородиця узяла під свій захист зневірених містян. Побачивши чудотворне дійство, ворог відступив. На згадку про цю подію у Візантії розпочали відзначати День Пресвятої Покрови Богородиці.

За два століття свято стало поважним серед мирян християнської Русі. Про що, зокрема, свідчить і «Літопис Руський», де йдеться про те, що Великий князь Ярослав Мудрий віддав Київ і всю землю Руську під покров Божої Матері. На честь захисниці-покровительки розпочалося будівництво храмів і монастирів.

Богородиця з нами —

Як це часто буває з релігійними святами, Покрова вдало вписалася в життя сільських трударів. Здавна в Україні до цього дня мали закінчуватися усі найважливіші роботи на землі, було зібрано врожай і з'явилася можливість перепочити від виснажливої праці. Покрова, яку щорічно відзначають православні та греко-католики, отримала в народі надзвичайно важливу популярність – її вважають головним християнським святом осені. Чоловіки 14 жовтня, зазвичай, святкують день козацтва. Дівчата, які мріють про заміжжя, у ніч проти Покрови просять про шлюб.

З покоління в покоління українці в День Покрови намагаються передбачити погоду на майбутнє. 14 жовтня люди уважно спостерігають за вітром. Якщо він дме з півдня, то зима буде теплою, із півночі – холодною, із заходу – сніжною. Коли ж протягом дня вітер змінює напрям, значить зима буде нестійкою. Якщо листя з вишень ще не опало, треба чекати теплої зими.

Що стосується духовної спадщини святкування українцями Дня Покрови, то навіть ідеологічно всесильна радянська влада за не одне десятиліття свого панування так і не змогла примусити людей відмовитися від цієї християнської традиції старших поколінь. Коли відбувалося узаконене більшовиками гоніння на священнослужителів, закривалися, а то й знищувалися храми, в церквах облаштовувалися колгоспні зернохосовища, люди святкували Покрову вдома, тасмно. В обнадійливих молитвах звертаючись до ікони з ликом святої чудотвориці-покровительки.

КОЗАЦЬКА ПОКРОВА

За часів Запорізької Січі відзначення свята Богородиці доповнилося новою назвою – Козацька Покрова. На її честь на тодішніх іконах зображали українські гетьмани, церковні ієрархи і державні діячі, покриті омофором Богородиці. Між іншим, велетенське полотно «Державотворення» з покровом Богоматері над

на утримання та будівництво храмів Богородиці. Деякі з цих споруд збереглися й донині. Перлиною архітектури вважається київська трибана церква Покрови на Подолі. Найстарішим храмом в Україні, присвяченим Богородиці, є Покровська церква в селі Сутківці, що на Хмельниччині. Як фортецю її збудували ще в середині XV століття. Першу свою церкву запорожці звели 1659 року

До нашої української історії день 23 лютого з надуманою битвою нащадків монголо-татарських ординців із німцями під чужим українцем Псковом 1918 року ніяк прив'язаний не був.

українськими діячами нинішніх часів, виконане художником Олексієм Кулаковим, сьогодні ми можемо бачити у Верховній Раді України.

Кожного разу, виступаючи у похід проти ворога, козаки збиралися на молитву перед іконою своєї покровительки, щоб вона супроводжувала їх у боях та уберігала від поразки. Духовно ніколи не розлучаючись з Богоматір'ю, вояки-відчайдухи носили натільні хрестики з її зображенням та берегли як найцінніший скарб. Нині переважна більшість українських чоловіків, особливо воїнів, наслідуючи приклад захисників старших поколінь та дотримуючись їхніх християнських заповідей, також носять освячені знаки святої покровительки.

Козаки ж, повертаючись додому переможцями, велику частку здобутого вдячно віддавали

на так званій Чортомлицькій Січі. 1775 року вона була вщент зруйнована росіянами.

Політична автономія, самобутній лад з його демократичними порядками – частим проведенням рад, на яких вирішувалися найголовніші козацькі справи, виборністю старшин, місцевим самоврядуванням, навіть своїм судом – усе це було історичною антитезою царському самодержавству. Проводячи політику ліквідації автономії України, яка після так званої Переяславської ради 1654 року увійшла до складу Росії, уряд Катерини II виніс смертельний вирок українській самостійності. Через 15 років після ліквідації Гетьманщини майже сотисячне військо, що поверталось з російсько-турецької війни, вщент спалило Січ. Знищивши усе живе в ній, потьомкінські головорізи назавжди покінали

з існуванням запорізької твердині. Таку ціну заплатило козацтво, котре століттями оберігало рідну землю, за «братерську єдність» із північним сусідом.

СТОРИНКИ ПАМ'ЯТІ

З молитвою до Божої Матері йшли у бій і вояки збройних формувань УНР та ЗУНР. Після розпаду Російської імперії, вони виборювали право на існування суверенної України. Козацька традиція вшанування Богородиці була символічним стягом українських патріотів, які стали на шляху кривавому більшовицькому терору.

Майже половина сучасних українських родин так чи інакше зазнали комуністичних репресій. Пригадуйте тут є над чим.

Про ті жахливі часи із щирою правдивістю кожного слова розповів майбутнім поколінням класик української літератури Василь Барка у своїй повісті «Жовтий князь». «Релігія – опіум народу», – стверджували більшовики та їхні ідеологічні найманці, всіляко переслідуючи тих, хто з вірою у Бога відзначав релігійні свята, серед них і Покрову. Придушуючи повстанський рух у Центральній та Східній Україні, «червоні» намагалися назавжди викоринити з життя українців віковічні християнські традиції.

Десятки мільйонів жертв, розстріляна інтелігенція, зруйновані церкви, голодомори, примусове переселення цілих народів, русифікація національних культур, приниження людської гідності та свободи – це наслідки панування радянської влади, що опиралася на свої військові структури. На силу армії, надуману дагу якої 23 лютого як День захисника в різних назвах мали відзначати всі народи тодішнього СРСР починаючи з вихованців дитячих садочків і закінчуючи сивочолими ветеранами. Попри те, що лише нескладні статистичні підрахунки показують: майже половина сучасних українських родин так чи інакше зазнали комуністичних репресій. Пригадуйте тут є над чим.

тієї ганебної оцінки, котру за декілька десятиліть його спадкоємниця Росія дасть участі українців у розгромі нацизму. У нинішньому новоствореному міфі кремлівської пропаганди про Другу світову війну українцям відводиться роль молодшого брата, який зумів «визволитися за допомогою російського народу», а війну росіяни могли б виграти і без України.

Це уже пік цинічної зневаги до всієї нації, до нашої пам'яті. Відмовляючись від радянського минулого чужої нам держави – святкування дати 23 лютого, варто зазначити, на сьогодні ми перестали вірити спотвореній

історії, до якої нас привчали ще зі шкільних років. Радянські міфи руйнуються усе більше. І мова тут йде скоріше не про різних захисників Вітчизни, а про різне трактування історичних подій. Конкретно до нашої української історії день 23 лютого з надуманою битвою нащадків монголо-татарських ординців із німцями під чужим українцем Псковом 1918 року ніяк прив'язаний не був. Водночас ми жодним чином не відмовляємося від ушанування подвигів ветеранів, які захищали Україну під час Другої світової війни, воїнів-афганців та учасників збройних конфліктів на території інших країн, усіх ветеранів військової служби, які роками вважали 23 лютого своїм святом. Вони були, є й надалі залишатимуться шанованими українською державою.

НЕСКОРЕНІ

Саме такими виявилися вояки УПА – Української повстанської армії, днем створення якої стало 14 жовтня 1942 року. Метою повстанців було звільнення України від німецьких окупантів та більшовицького панування задля утворення своєї незалежної держави. Свято Покрови воїни УПА обрали за день заснування,

Повстанці були сильними не своєю кількістю та озброєнням, а підтримкою місцевого населення. Воно, не вагаючись, віддавало чоловіків, синів, доньок до лав захисників їхньої мрії – жити без змінних обіймів чужинців – кремлівських очільників. Знаючи, що тільки за допомоги повстанцям їжею кожному «світило» 25 років гулагівських таборів. Слід зазначити: діяльність УПА насправді не обмежувалася територією Галичини і Волині, як до сих пір

ють територіальну цілісність України. А щирі слова побажання «повернутися живими» особливим змістом заповнили сьогодні життя переважної більшості наших співвітчизників.

Відзначають у свято Покрови День захисника України і воїни в зелених кашкетах. Нині, у нелегкий для країни час гібридної війни на своїй землі, прикордонники як ніколи виявляють мужність і відданість військовому обов'язку, своєму народу. Оберігаючи недотор-

і ми нездоланні

Єдиною світлою сторінкою в історії Радянської армії була перемога над гітлерівською Німеччиною та її сателітами. У роки Другої світової війни радянські воїни звільнили від окупантів свою країну та разом із союзниками з Антигітлерівської коаліції врятували народи світу від нацизму. У лавах фронтівиків воювали мільйони українців – наших батьків, дідів і прадідів. Український народ, зробивши величезний внесок у перемогу над нацизмом, водночас став одним із найбільш постраждалих у роки Другої світової війни.

Усього СРСР у ті роки втратив 16,2 млн військовослужбовців, близько 4 млн з них – вихідці з України. 1,7 млн її мешканців повернулися з фронтів інвалідами. За мужність, проявлену в боях, 2,5 млн українців були нагороджені медалями та орденами, 2070 – удостоєні звання Героя Радянського Союзу, зокрема 32 – двічі, а один – Іван Кожедуб – тричі. Наші співвітчизники воювали з нацистами в радянських партизанських з'єднаннях, у лавах УПА, загонах французького, югославського, словацького Опору. У роки Другої світової війни, попри всю радянську атеїстичну пропаганду, перед боєм бійці подумки зверталися не до «вождя усіх народів», а до Господа та Діви Марії з молитвою про порятунок та перемогу. Це може засвідчити кожен колишній фронтвик, навіть той, хто у мирному житті за трудовими буднями рідко ходив до церкви.

Звичайно, у ті переможні повоєнні роки ніхто із учорашніх захисників СРСР не міг передбачити ні майбутнього його розпаду, ні

віддавшись під опіку Божої Матері. «14 жовтня 1942 року в лісах Полісся з окремих збройних груп повстала Українська повстанська армія», – стверджується у пропагандистській листівці, випущеній ними 1947 року. Українські повстанці, незважаючи на те, що не отримували жодної зовнішньої допомоги, лише за підтримки свого народу продовжували боротьбу з комуністичним владарюванням на своїй землі й після закінчення Другої світової війни. Наприклад, обласний центр місто Станіслав – нинішній Івано-Франківськ – уже у повосенний час повстанські відділи брали сім разів.

Проводив такі операції полковник УПА Василь Андрусак. Можна тільки уявити: обласний центр держави-переможниці в Європі сім разів повністю захоплюють вояки-патріоти.

Козацька традиція вшанування Богородиці була символічним стягом українських патріотів, які стали на шляху кривавому більшовицькому терору.

По війні майже всі районні центри тут, включаючи і села, значною мірою також контролювалися повстанцями. Про їхню відданість мрії створення незалежної від комуністичної влади самостійної України та виявлену мужність президент Франції генерал Шарль де Голль якось сказав, що коли б у нього була така армія, як УПА, то німецький чобіт не топтав би французької землі.

продовжує стверджувати московська пропаганда. Вона поширювалася й на інші регіони України, особливо Правобережної. В останні роки своєї боротьби вояки УПА розуміли, що можливо їм так і не вдасться побачити падіння «імперії зла», але як люди віруючі мали впевненість: нове покоління житиме у своїй незалежній державі. Що й відбулося 24 серпня 1991 року. Можливо, також не без духовного заступництва покровительки українського народу Святої Богородиці.

МИ – 3 РОДУ МУЖНІХ

Таке історичне надбання отримало наше суспільство яке з 2014 року офіційно на державному рівні згідно з Указом Президента України Петра Порошенка 14 жовтня, на Покрову, від-

значє День захисника України.

значє День захисника України.

Свідомо викреслюючи з календаря і нашої свідомості чуже свято російської армії-окупанта, День захисника України має стати для нас всенародним святом, таким же значимим, як Різдво, Великдень чи День Незалежності. Через військову загрозу з боку Російської Федерації українці нині звертаються з молитвою до Божої Матері уберетти воїнів, які в зоні АТО захища-

канисть державних рубежів, вони пліч-о-пліч з бойовими побратимами на сході країни відстоюють її незалежність. Про відвагу, патріотизм охоронців кордону – учасників АТО сьогодні знає все українське суспільство. Військовослужбовці Держприкордонслужби разом із персоналом інших силових структур нині стали надійною опорою держави у неоголошеній війні з російським агресором та його найманцями-сепаратистами на Донбасі. За цей час, не рахуючи пораних, уже загинуло 67 прикордонників, чий імена не тільки назавжди вписані у літопис вартових рубежів, а й стали всенародно шанованими. Генерал-майор Ігор Момот, офіцери В'ячеслав Семенов, Євген Пікус, Леонід Шірпал, Ігор Петрів, Сергій Лифар, прапорщики Володимир Блажко, Микола Постольний, старшина Давід Дзідзінашвілі, старші сержанти Василь Поляков, Анатолій Луцков та їхні побратими, які не повернулися з війни додому, продовжують жити у нашій пам'яті, на встановлених їм меморіалах, пам'ятних дошках та названих на честь героїв вулицях українських міст і сіл. Самовіддане, жертвне служіння Україні патріотів у зелених кашкетах стало достойним взірцем для усіх поколінь прикордонників.

Сьогодні, беручи участь в АТО, охоронці українського кордону поставлені перед ними завдання виконують часто під прицілом ворожої зброї, яка несе смерть, незагоєні рани та каліцтва. Своє свято – День захисника України «зелені кашкети» зустрічають з упевненістю – під покровом Богородиці вони нездоланні. ■

■ ОСОБИСТІСТЬ

Сьогодні капітан Вадим Підручний – офіцер одного з відділів прикордонної служби Мукачівського загону. Він небагатослівний, не любить демонструвати емоції, розповідати про війну, уникає розмов про політику, однак вже з перших хвилин справляє враження надзвичайно надійної та серйозної не за віком людини. Командир, який після декількох місяців бойових зіткнень і обстрілів вивів усіх своїх людей із оточення живими та без важких поранень, не вважає, що зробив щось особливе. За таких обставин, на його думку, довелося діяти багатьом.

розгорнулася рота десантників. Так було і з сусіднім постом «Василівка», а також з багатьма іншими. Місцеві мешканці почали акції блокування. Вимагали не втручатися в суспільно-політичні питання і фактично не впускати перешкод незаконно. «Ви собі охороняйте кордон, а все, що трапиться, – вас не стосується». Негативна відповідь вартових рубежів, як і пряма обіцянка діяти відповідно до законодавства при спробі нападу на ввірені об'єкти, адептів «русского міра», звичайно, не зупинила. Тривога наростала, і в повітрі запахло війною.

– Спочатку мітингували в основному звичайні люди, які проживали в селі Победа, – продовжує офіцер. – Далі через нашу ділянку з території РФ вели вогонь артилерія і реактивні системи залпового вогню по Гранітному та Авморсівці. Рота ВДВ, яка стояла навпроти нас, кордон не перетинала. Вони окопалися метрів за 200 і вели спостереження. Ми, зрозуміло, спостерігали за ними. Намагалися не провокувати одні одних.

Тоді, незважаючи на край напружену обстановку, вартові рубежу ще контролювали ситуацію та не допускали порушень кордону.

рідних. Таких контрактників вийшло з оточення тільки четверо. Інші залишилися. Були, на жаль, і ті, хто примусово чи добровільно перейшов на бік ворога. Один із дільничних інспекторів потім виконував роль начальника застави у сепаратистів. Залишився старшина, інспектори прикордонної служби. Люди, у яких Вадим не міг бути впевненим повністю – проривалися разом із підрозділом. Частина тих, у кому не сумнівався, вчинили якраз навпаки.

У той же час, чотири десятки призваних під час першої хвилі мобілізації, вийшли усі до єдиного. Спочатку здавалося, що толку з них не буде. Але вже за якийсь час мобілізовані виконували свої завдання не гірше, ніж контрактники, які прослужили на посту по 10–15 років. Ніхто із хлопців не пиячив, не покинув пост та не відмовився щось робити. Нерідко роботу чи завдання, яке отримував хтось один, одразу бігли виконувати декілька воїнів.

Та часу для особливих радощів чи розчарувань не було. Противник почав активну повітряну розвідку. Російські дрони будь-якої пори досліджували позиції, озброєння та техніку.

Загартований вогнем

Леся ФЕДОРОВА,
Володимир ПАТОЛА

Вадим народився у мальовничому містечку Чортків на Тернопільщині. Ще в школі хлопець почав серйозно задумуватися над вибором професії. Його батько Леонід Ришардович – кадровий військовий – починав службу льотчиком, виконував завдання в Афганістані, служив у Білорусії, Росії та Німеччині. Не залишився полковник Збройних Сил України Леонід Підручний осторонь і в розпал АТО: брав участь у бойових діях на Дебальцевському плацдармі до ротації наприкінці грудня 2014 року.

Зваживши, що особливості кочового життя та інші труднощі уже не можуть його здивувати, Вадим вступив до Львівського військового ліцею імені Героїв Крут. Хлопець не шукав легких шляхів: 2006 року пішов на строкову службу і став прикордонником. Не роздумуючи, у Великих Мостах підписав контракт, а 2007 року вступив до Національної академії Держприкордонслужби.

За розподілом Вадим потрапив до Донецького прикордонного загону. Проходив службу неподалік Іловайська. Спочатку тут було дещо незвично, оскільки сам із Західної України, а на Донеччині здебільшого усі говорили російською. Утім, інтенсивне службове навантаження не залишало часу відволікатися на деталі. Життя і служба йшли встановленим ритмом. Російську гібридну інтервенцію він зустрів на посаді начальника прикордонного поста «Победа».

– У березні 2014 року, після псевдореферендуму в Криму, ми з іншими офіцерами у першу чергу, практично одним вагоном, відправили свої сім'ї до батьків, – згадує Вадим. – Так діяти легше. Звичайно, рідні хвилювалися. Батько поставився з розумінням. Я намагався раз в один–два дні телефонувати, повідомляти, що все

– Наш підрозділ обстріляли 23 серпня близько п'ятої ранку, – розповідає Вадим. – Хвилиночку 20 безперервно працювали міномети і гранатомети ворога. Коли обстріл завершувався, наряди, які були на кордоні, передавали, що в

Спочатку було дуже страшно. Потім, коли обстріли з важкого озброєння та перестрілки стрілецькою зброєю відбувалися практично кожен день, стало, як це не дивно, легше.

нормально. Багато по телефону не можна було говорити, оскільки остерігалися прослуховування. Проте потім навіть для такого щоденного дзвінка часто не було можливості.

Спочатку до підрозділу під'їжджали представники ДНР, пропонували перейти на їхню сторону, на що отримали категоричну відмову. Згодом навпроти ділянки відповідальності прикордонного поста «Победа» з російського боку

нашу сторону рухаються танки і «Град». У нас було хвилин 40, щоб вийти. Ми перемістилися в поля, згодом – до сусіднього підрозділу «Михайлівка», де зайняли оборону.

Перед військовослужбовцями з числа місцевих, які не могли евакуювати усіх своїх родичів постав особливо важкий вибір. Фактично їхні близькі стали заручниками терористичної агресії. З одного боку – обов'язок, з іншого – життя

У липні 2014-го року під час перевірки лінії державного кордону наряд на чолі з Вадимом виявив безпілотник РФ на малій висоті. Вартові рубежів кинулися слідом за шпигуном. Чи то ворожий оператор запанікував і допустив помилку пілотування, чи у дрона просто сіли акумулятори, але знайдена уже на землі крилата машина стала трофеєм українських воїнів. На карті пам'яті виявилися фотографії нашої місцевості та позицій. Дрон передали вищому командуванню, і він став одним із доказів терористичної активності росіян на Донбасі.

– Спочатку було дуже страшно, – згадує Вадим, – потім, коли обстріли з важкого озброєння та перестрілки стрілецькою зброєю відбувалися практично щодня, стало, як це не дивно, легше. Додавало сил те, що в найважчих обставинах люди слухались і діяли.

Побратими і зараз підтримують теплі стосунки, телефонують один одному у свята. Недаремно кажуть, що хоробрі мають щастя: усім вдалося вийти живими. Обійшлося і без важких поранень.

Поряд із воїнами чесно несла свою службу безпородна, але вірна собачка з промовистою кличкою Фішка. Вона завжди давала знати, що поряд чужі. Причому не тривожила бійців даремно. Це характерно майже для кожного відділу. Навіть там, де не було службових собак, усі старалися мати таких песиків. Вони і в наряд ходили разом з бійцями.

Частина місцевих мешканців допомагала українським воїнам. Приносили воду, хліб, «тушонку». І їх було багато. Відсотків 70 місцевих хотіли залишитися в Україні і не сприймали ніякого «русского міра». Переважно прагнули в Росію старші люди, які думали, що їм там буде краще. Вважали, що зможуть спокійно ходити через кордон у гості до російських однолітків, як за часів Радянського Союзу. Цього не сталося. За півтора–два місяці після виходу вартових рубежів туди прийшли представники регулярних військових частин РФ. На вигляд – якути. Встигли заробити безладу в селі і «прославитися» зловживаннями стосовно місцевих.

Вже після тих буремних подій Вадим усвідомив, що кожне спілкування з батьками, дружиною могло бути останнім. Тому зараз офіцер намагається частіше телефонувати додому, при нагоді – зустрічатися. Їздити стало ближче.

Недаремно кажуть, що хоробрі мають щастя: усім вдалося вийти живими. Обійшлося і без важких поранень.

Раніше, як і більшість із нас, він думав, що батьки будуть завжди. Тепер став цінувати і життя, і рідних. Мабуть, подорослішав. Чоловік не вважає, що щось у його житті змінилося кардинально. Жартує: хіба що полисів більше.

– Був у нас сусідній підрозділ – пост «Василівка». Під час обстрілу другий поверх впав на перший. Загинули п'ятеро військовослужбовців. Старшина Філіпов, коли на них напали, почав переслідувати ворога і нарвався на фугас. Це була перша смерть недалеко від нас. Виразно чули розриви Іловайського «котла». Все відбувалося кілометрів за 30. Ми фіксували стрільбу з території РФ. «Град» достатньо добре видно, тому знімали відео, збирали доказову базу, передавали інформацію, – згадує офіцер.

Щоразу, переживаючи ті події, капітан Підручний не залишає надії, що це останній військовий конфлікт проти України. А син, коли підросте, сам обиратиме свою долю. Утім Вадим очікує, що він також захоче стати військовим – піти шляхом батька й дідуся. ■

■ долі людські

Крізь спомин років

Його ім'я знане у прикордонній спільноті. Особливо серед тих військовослужбовців, хто більше двадцяти років тому, реформує відомство «зелених кашкетів», одночасно розбудовував державний кордон суверенної України.

Мирон СИДОР

Мова йде про Чудновського Івана Тимофійовича, нині генерал-майора у відставці. З 15 квітня нинішнього року час відліковує йому 75-ліття. Подумки оглядаючись у своє минуле з його радощами і невдачами, він жодного разу не пожалів за тим, коли ще в юності своєю майбутньою долею обрав професію військового. Розпочавши службу у лавах «зелених кашкетів» матросом-строковиком, згодом з відмінними рекомендаціями він вступає до прикордонного училища. 1966-го року з лейтенантськими зірочками на «золотих» погонах Іван Чудновський прибув на заставу. З посади заступника її начальника розпочалася його офіцерська кар'єра на далекосхідних рубежах тодішнього СРСР.

Чим найбільше запам'яталася ветерану та пора? Не важкими умовами служби та далеким від бажаного побутом на глухих околицях радянського прикордоння. На вістрі постійних турбот офіцера завжди було головне – підлеглі. Незалежно від військових звань і посад з кожним він міг знаходити спільну мову. Успадкована від батьків природна приязність допомагала молодому офіцеру викликати співрозмовника на відвертість. Йому довіряли строковики, знаючи, що їхній вимогливий командир по-справжньому вболіває і за службу, і за стан душі, з яким вони ідуть у прикордонні наряди.

Він успішно долав шаблі свого професійного гарту, не відаючи, які випробування чекають уже підполковника Івана Чудновського. Першим з них стала його участь у війні в палаючому міжусобицях Афганістані.

Там охоронці державних рубежів проходили обов'язкове бойове стажування. Чудновського призначили старшим групи з одинадцяти офіцерів і відправили у «відрядження». Уже на місці він набрався необхідного командирського досвіду на посаді заступника начальника оперативної групи північного напрямку, дислокованої у містечку Пяндж. Звідси вилітав на бойові операції, адже офіцери його групи були розподілені по всій території афганського прикордоння, де вже перебували диверсійні штурмові маневрені та мотоманеврені групи.

Згадуючи про той час, генерал-майор у відставці Іван Чудновський розповідає:

– Перед очима, як зараз, бачу: ми на бойовій операції у пустелі Дашдані-суфла. Ми – це 500 строковиків, призваних на службу з України. Там, вдома, залишилися ліс, вода, а на чужій землі – ні деревця, ні криниці. Сонце, як збожеволіло, палить нещадно. З опухлими від безводдя язиками солдати ледве не шепчуть: «Товаришу підполковнику, води!..».

На все життя запам'ятав і подвиг вояка з Луганщини Ігоря Бабанського, – продовжує генерал. – Завдяки кмітливості та хоробрості він врятував життя понад сорока бійців і моє також... Під час бою ми опинилися під шквальним обстрілом на відкритій місцевості. З прихованого укріплення душмани поливали усе навкруги смертельним вогнем. Нас розстріляли б як живі

мішені, якби солдат не знешкодив вороже «гніздо».

Ніхто не має права забувати героїв афганської війни, – каже ветеран. – Ми, її учасники, служили своєму народові, виконуючи інтернаціональний обов'язок. Можна лише уявити, що відчували 19–20-річні юнаки у солдатському однострої, йдучи в бій, коли у цей час їхні ровесники раділи мирному життю – навчалися, працювали, займалися улюбленою справою або поспішали на побачення з коханими дівчатами. У всьому багато схожого бачиться й зараз, у бойовому протистоянні на сході країни, де свого часу довелося мені розбудовувати державний кордон, – підсумовує свою розповідь Іван Тимофійович.

Пізніше старшому офіцеру Івану Чудновському довелося займати відповідальні посади

в Управлінні військ тодішнього ЧЗПО. 1992 року його призначають начальником Південно-Східного управління охоронців державного рубежу. До 1995 року Іван Тимофійович керував цим відповідальним напрямом. А роботи було так багато, що час здавався миттєвістю. У ті надзвичайно важкі роки розбудови молоді країни та її прикордонного відомства ділянка відповідальності особового складу регіонального управління проходила територіями Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської, Луганської, Донецької і Запорізької областей, практично по всій Лівобережній Україні.

Він знав про нарікання людей на нескінченні черги у пунктах перетину кордону, на відсутність побутових умов і докладів неймовірних зусиль для усунення недоліків. Незважаючи на всі труднощі, державний рубіж України з Росією був збудований. Для цього вагому частку праці доклали і генерал-майор Іван Чудновський, якого 1995 року призначено заступником Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону – Командувача Прикордонних військ України.

Згодом він вийшов на пенсію, маючи у послужному списку орден Червоної Зірки та більше двадцяти медалей.

Поріднившись у далекій юності з військовими у зелених кашкетах та присвятивши служінню їхній справі найкращі роки свого життя, ветеран нині радіє тому, що найрідніші йому люди продовжують його справу. Донька Оксана, котра, як колись її батько, ні хвилики не сумнівалася у виборі своєї професії. Нині вона – військовослужбовець Харківського загону. Професійною стежиною дідуся пішов і внук – старший лейтенант Володимир Томченко.

Вони, як і побратими Чудновського – генерал-лейтенант у відставці Володимир Карась, полковник у відставці Юрій Шовковський та багато друзів зі Спілки харківських афганців-прикордонників підтримали Івана Тимофійовича в найтяжчі дні його життя, коли у березні нинішнього року відійшла у Вічність його кохана дружина Томіла Володимирівна. Ніколи не загоїться душевна рана ветерана, але він, не схиливши голови, мужньо долає неочікуваний удар долі. Розуміючи, що свій слід на землі треба залишати глибоким і пам'ятним.

...Повернувшись додому після зустрічі з молодими харківськими правоохоронцями у зелених кашкетах, генерал-майор, не гаючи часу, телефонує до ветеранської організації: «Що нового? Чим ще може бути корисним?».

І на померезаному роками доброзичливому обличчі Івана Тимофійовича ніби просвітлюється його готовність – бути, як і завжди, в строю своїх сподвижників. ■

■ воїну на замітку

Нехитра мудрість береже життя

Здавалося б, що нового можна сказати про автомат Калашникова? Однак досі існує багато популярних упереджень і непомітних особливостей цього легендарного автомата, який усе частіше стає нерозлучним супутником багатьох прикордонників. Цей матеріал для тих, хто в силу виконання своїх службово-бойових завдань завжди тримає АК на відстані витягнутої руки.

Володимир ПАТОЛА

БЕЗВІДМОВНИЙ?

Легенда про абсолютну безвідмовність АК досить розтиражована. Його нібито неможливо пошкодити чи надмірно забруднити. Утім, «втомлені», перегріті й забруднені автомати мають паскудну властивість клиннити саме тоді, коли найбільше потрібні власнику. З восьми АКС-74 військовослужбовців ОБПК «Могилів-Подільський», які брали участь в активних бойових діях протягом першого тижня лютого 2015 року при обороні блокпоста 12801 «Балу», три автомати через інтенсивну стрільбу, нагар і бруд відмовили повністю й відновили свої якості лише після ретельної чистки в підрозділі, один – за висловлюванням військовослужбовців – був близьким до цього. Досилати патрон доводилося за допомогою удару обухом сокири. Тверде сміття чи пісок у стволі при пострілі гарантують подряпани, які погіршують прицільність ведення вогню та зменшують ресурс служби зброї. Тож правило № 1: АК, як і будь-яку зброю, необхідно вчасно чистити та змащувати.

ДОГЛЯД І ТУРБОТА

Якщо доводиться нести службу в сухих вітряних місцях – зброя протирається після чистки насухо, щоби на залишки масла не прилипає принесений вітром пісок та інше сміття. Зайвий раз класти автомат на землю не варто з тієї ж причини. В дощову погоду, туман, при високій вологості повітря – після чистки та змащування слід протерти автомат вогню від змащувальної рідини ганчіркою, залишивши тонкий шар збройного мастила для захисту від корозії. За несприятливих погодних умов необхідно чистити та змащувати зброю частіше, іноді – після кожного повернення зі служби. АК, який побував під дощем, навіть якщо ви турботливо заховали його під плащ-палатку ближче до тіла, вже за дві-три доби «втішить» ознаками корозії. Боротися з нею довго й важко. Легше почистити відразу після служби.

МАГАЗИНИ

Більшість підсумків пропускають пісок і бруд у магазини. Час від часу їх необхідно розряджати, розбирати та протирати зсередини. «Гігієнічні процедури» дозволяють пружинам магазинів у повністю розслабленому стані хоча б якийсь час «відпочити». Якщо магазини постійно споряджені, їх необхідно через три місяці розрядити та замінити. Інакше втома металу може призвести до затримок при стрільбі. У комплектах АК-47, АКМ, АКМС поряд з пластиковими залишаються на озброєнні металеві магазини. При недбалому поводженні, сильних ударах пластикові магазини просто тріскають і розсіпаються. Корпуси мета-

дати магазини, особливо металеві. У випадку виявлення пошкоджень – розрядити, перевірити, як проходить подача набоїв, шомполом або іншим предметом декілька разів натиснути на подавач, звернути увагу, чи він ні за що не зачіпається і чи нормально повертається назад під дією пружини.

ПАТРОН У ПАТРОННИК?

Часто патрон у патроннику автомата носять без обґрунтованої необхідності. Бувають окремі випадки (висока імовірність зустрічі з противником, робота в умовах маскувannya, засідки, де звук затвора може привернути зайву увагу), коли дослати патрон – виправданий захід. Але, враховуючи специфіку служби прикордонників нарядів, особливо на КПВВ, блокпостах, обладнаних позиціях, відомих противнику заздалегідь – звук затвора принципово не зашкодить. У будь-якому випадку варто потренуватися досилати патрон із виводом зброї в положення для ведення вогню за максимально коротким часом. При таких тренуваннях, а також відпрацюванні швидкої перезарядки, – обов'язково розрядити усі магазини, з якими тренуєтесь, споряджені магазини та набой покладіть

в сторону, перевірте наперед, чи немає патрона в патроннику. Більшість автоматів, які є на озброєнні у нашому відомстві, якщо не старші від своїх власників, то принаймні їхні ровесники. Зверніть увагу, що АК не має механізмів стрільби самозводом та безпечного спуску курка. Тож якщо патрон у патроннику – значить автомат обов'язково зведений, його бойова пружина стиснута. У зв'язку зі згадану раніше втомою металу, постійне утримання патрона в патроннику може призвести до того, що пружина ослабне і не зможе дати достатньо сили для розбивання капсула та здійснення пострілу в критичний момент. Тому, якщо сумніваєтесь, що виникне необхідність застосовувати зброю – доцільніше зняти автомат із запобіжника, але не досилати патрон передчасно.

Якщо треба безшумно перевірити, чи досланий патрон в патронник – зверніть увагу на щільну, відкрити прапорцем над запобіжником, поставленим

НОСІННЯ І МАСКУВАННЯ

Вибір ремня для зброї з маси тригочкових, однокочкових та інших варіантів – питання індивідуальне для кожного. Не варто орієнтуватися на рекламу чи відгуки. Краще спробувати самому з огляду на власні фізичні дані, спорядження та умови служби. Якщо необхідно присісти, лягти, понизити свій силует при носінні зброї, «по-мисливськи» (на ший стволем вниз), – треба стежити, щоби не набрати у ствол землі

Якщо магазини постійно споряджені, їх необхідно через три місяці розрядити та замінити.

та не налетіти щелепою на приклад. Тому при переміщенні в бою професіонали рекомендують переносити зброю стволом угору. Під час служби – носити спереду на ший горизонтально стволом вліво (для правши). Шарф-арафатка, який не парить влітку та зігріває взимку, допоможе зберегти хребет від зайвих навантажень а шкіру ший від подразнень. Ремінь варто опустити якомога нижче та ширше, щоби вага зброї лягала не на шию, а на м'язи трапеції. Ремінь

ловати автомат спеціальною збройною фарбою, але треба заздалегідь переконатися, що вона призначена для цього, не горітиме і не смердітиме. Утім, ефект від таких заходів буде швидше моральним, ніж практичним.

АПГРЕЙД

Варто двічі подумати, перш ніж причепити що-небудь до зброї. Якщо зробили це – повторно пристріляти АК, тренуватися приводити його в

бойове положення і використовувати додаткове спорядження до усвідомлення зміни характеристик зброї на рівні м'язової пам'яті.

Підствольні гранатомети ефективні, особливо при груповій стрільбі, але обтяжують зброю, змінюють її баланс, уповільнюють переведення вогню, хоча, варто відзначити, частково компенсують віддачу при стрільбі чергами. Підствольну рукоятку переведення вогню необхідно закріпити найзручнішим для себе особисто способом, перевірити, щоб не заважала перезарядці, не зачіпалася за спорядження при усіх можливих рухах.

Коліматорні приціли застосовуються виключно при відкритому лівому оці (для цього і придумані). Вони дозволяють цілитися швидше та бачити обстановку краще. Але такий приціл повинен мати мінімальну похибку, антиблікові лінзи, не кажучи вже про маскувannya підвітки зі сторони противника. Якісний пристрій буде дорогим. Але дешеві варіанти з кріпленням на штифт замість «ластівчиного хвоста» тільки нашкодять. Якщо в бою розбіє коліматор або в нього просто сяде батарейка, причепити назад штатну прицільну планку і пристріляти зброю не буде часу.

Оснащення АК снайперськими прицілами на кшталт ПСО-4 дозволяє підвищити точність вогню одиночними пострілами на відстані 400–600 метрів, однак у близькому динамічному бою стане зайвим вантажем, а при невмілому використанні ще й «якісно і надійно» травмує око стрільця. Підствольний ліхтарик повинен мати виносний вимикач під руку, яка утримує автомат за магазин, цівку чи рукоятку перенесення вогню. Водночас необхідно перевірити, щоб для різних режимів роботи були різні кнопки і вони працювали лише тоді, коли затиснуті. Під час освітлення внутрішніх порожнин вантажних автомобілів, вагонів, де хтось може ховатися, один напрямок погляду, світла і ствола зброї при правильному її утриманні доцільний. Але несвоєчасно увімкнутий в іншій обстановці ліхтар робить власника чудовою цілью.

ПРИКЛАД – НЕ АПТЕЧКА

Принципова дурість – джгут Есмарха, намотаний на приклад. Натягнутий, під сонцем і дощем, він втрапить свої властивості та з високою імовір-

Забруднені автомати мають паскудну властивість клиннити.

кріплення чорним або зеленим лейкопластирем, аби не дзвеніли в русі та не блищали вночі.

А от на інші деталі намотувати будь-яку тканину, хай і з метою маскувannya, не варто. Через зміну температури та вологості протягом доби тканина збирає вологу (росу). Наслідок: або корозія, або вдвічі частіше чистка і змащування. Оскільки більшість того, чим обмотують зброю, не має особливої термостійкості, при інтенсивній стрільбі вірогідне плавлення, а то й загоряння тканини. У випадку затримки, коли зброю необхідно швидко розібрати – у вас буде зайва деталь, що відбере дорогі секунди. Тим більше не варто кріпити на автомат символіку, наклейки, стрічки чи робити якісь насічки. В умовах сучасної війни будь-хто з мирного, на перший погляд, населення може виявитися інформатором терористів. Зброя привертає увагу, тож особливі прикмети автомата можуть сприяти персоналізації власника і створити йому проблеми в майбутньому. Можна камуф-

ністю порветься в критичний момент. Навіть якщо ні – від артеріальної кровотечі людина може втратити свідомість за 30 секунд і померти за хвилину. Зняти з прикладу і накласти пораненому джгут вдається не менше ніж за півтори хвилини – тоді, коли уже не треба. Індивідуальний перев'язувальний пакет всередині приклада АКС-74 також виглядає «круто», але має всі шанси непомітно для власника порватися і втратити стерильність, зачепившись за спорядження чи будь-який гострий предмет. При застосуванні такого пакету «бонусом» до поранення стане додаткове зараження.

P.S. Бажаємо читачам не потрапляти в ситуації, коли зброя залишається останнім аргументом у виконанні завдання та захисті власного життя. Але варто дбати про автомат роками, навіть якщо він знадобиться єдиний раз у житті для єдиного пострілу. Тому, що цей постріл може врятувати ваше життя чи життя товариша. ■

Варто двічі подумати, перш ніж причепити що-небудь до зброї.

левих, якщо їх «ображати», мають нехорошу властивість отримувати вм'ятини. Зовні такий магазин виглядатиме нормально, але внутрішні деталі та набой зачіпатимуться за вм'ятину в корпусі, що може викликати затримку при стрільбі. Окремий випадок удару чи сильного стискання спорядження можна і не помітити, тому треба періодично огля-

у бойове положення. Коли патрон досланий, автомат на бойовому зводі – ви не побачите там нічого. Якщо не досланий – візуально або пальцем на дотик можна знайти приблизно посередині щільну перпендикулярну їй пластину незведеного бойового курка в передньому положенні. Це означатиме, що патрон не досланий, зброя не вистрелить.

■ ВІЙНА ОЧИМА МОЛОДІ

Як молоде покоління українців сприймає події, що нині відбуваються в зоні АТО? Дехто із соціологів стверджує: молодь надає перевагу, передусім, власному матеріальному благополуччю та апатична до такої проблеми суспільства, як нав'язана нам гібридна війна. Проте життя стверджує: захист територіальної цілісності держави, мужність її оборонців, віра у незборимість героїв рідної землі, глибока шана їхньому подвигу – це, порівняно зі всім іншим, найголовніше. Саме це зараз визначає пульс биття юних сердець. Про події сьогодення роздуми молоді патріотки, яка за допомогою віршованих рядків висловлює своє особисте бачення бойового протистояння з російським агресором.

«До війни спонукають демони, та бороняться у ній ангели».

Ернест ХЕМІНГУЕЙ

З МОЛИТВОЮ ЗА ВАС, ГЕРОЇ...

Анастасія ПАРНА

Повідаю історію я вам,
Як дівчина молилася зіркам,
Як сестра боялася за брата,
Як в журбі стояла осиротіла хата.
Винні в цьому брехня та жадоба,
Упертість, божевілья і злоба.
Чужинець тут воліє взяти не своє,
Він тут загарбує твоє й моє.

За віком переціть по шибках дощ. Його важкі краплини все дужчають, ніби тисячі барабанів одночасно вибивають свою сумну мелодію. А моє місто? Місто притихло... Слухає надвечір'я. Біля вікна завмер силует жінки. Проте думками вона не тут. Ні... Думки її полетіли, понесли далеко, до сина, котрий зараз воює в АТО. А з іншого вікна виглядає юнак. Ще мить тому він переглядав останні теленовини, тепер прислухається до небесної мелодії, а голову полоняють думки про сьогодення, про рідну землю, про те, що зараз на ній твориться.

І хто б подумав, що ми так близько?
Бо ж воно далеко, вороже військо.
Ті постріли, ті танки, війна.
Але ж країна єдина, одна!
Хлопці молоді стоять, захищають.
За ньому на смерть себе посилають.
Кричать про допомогу – немає.
Вже волають... Немає, немає...
Ми ж наче не чуємо цього плачу,
Потім на суд кидася в втечу:
Наче ж за зраду?.. Невже? Порятунк!
Хоч день прожити там – це подарунок.
Тут проходить ненависті парад,
Але ж не ми затіяли смертельний маскарад.
Брати були ж ми назавжди. А вже ні...
І не скажемо «бувай» ми цій стіні.
Я чую злість у ваших словах,

Брехня таїться у ваших очах.
Ми ніколи цього не хотіли.
Коли ж сталося – зрозуміли:
Розпалили ви оцю війну,
Щоб не бачили ми весни у своїм краю.
Щоб зламати, скалічити нас, –
Нині, на віки та повсякчас.

Війна... А що це таке? Багато дітей, підлітків, є такі й серед молоді, які вважають, що війна – це боротьба, як на ринзі – хто кого перемає. У цьому є вина батьків, але й мас-медіа, які напихають нас іноземними бойовиками з неправдоподібними героями та сюжетами. Підлітки думають, що один м'язистий чоловік з найсучаснішою зброєю в руках може зупинити не лише купку бандитів чи армію, але й астероїд.

Хоча для моєї країни ці стереотипи та упередження змінилися за одну мить. Хто б міг подумати, що війна змією заповзе на нашу землю? Ще кілька років тому ми жили в спокої та мирі. А, власне, що ж таке війна? Як часто вам розповідали про неї ваші дідуся та бабусі. Мені, наприклад, ні. Але тепер я зрозуміла чому. А про що вести розмову? Про смерть, про відірвані кінцівки, про невтішні сльози на очах? Про біль у серці, коли дізнаєшся, що молодий хлопчина, твій ровесник, який недавно ділився думками про своє майбутнє та передавав привіт усім із усмішкою на обличчі, уже ніколи не повернеться додому? Не думаю, що багато хто хотів, щоб діти та внуки знали про усе це. Саме тому зараз борються сотні, тисячі чоловіків і жінок на сході країни, щоб майбутні покоління українців не бачили та не зазнавали цього жаху.

Вже вулиці війни неначе тіні,
Які пережили палаюче свавілля,
Які стали полями битв,
Чули безліч благальних молитв.
Діти, які граються під дощем,
Можуть упасти під ворожим свинцем.

Можє згаснути наша надія,
Щезнути висока, чиста мрія.
Можє зникнути непорочність сердець,
Можє тут щастям настане кінець.
Адже живемо у тому світі,
Коли для вчорашнього «брата»
Ми вже не маленькі діти.
За покликком серця бороним країну,
Щоб не розпалась вона у руїні.
І ворог не зайшов у хату,
Де живе вдячність Атошному солдату.

Війна – це чийсь скалічений долі, осиротілі діти, смерть і поранення, нестерпимий страх за життя близьких та рідних тобі людей. Щоднини вона збирає криваві жнива. Страшно, коли замість дитячих садків – підвали, сміх заміняють сльози, листи закоханих – похоронки. Але це й час витримки, прояву мужності. Війна виявляє сильних і слабких, зрадників та відданих, справжніх патріотів.

На полі бою ми одразу впізнаємо ворога, але й, безперечно, бачимо справжніх героїв-однорумців. Під час війни за покликком серця ми знаходимо братів і сестер, навіть коханих. Тисячі життів вмирають, аби дати шанс мільйонам інших на щасливе майбутнє. Війна – це коли любов і ненависть такі величезні, що, здається, їм не вистачить місця на землі. Війна калічить душі, проте робить нас героями, породжує і несе за собою зло, але й дає можливість нам творити добро. Це час, коли щиро дякуєш за прожитий день, за кожен зустрічний усмішку, коли лягаєш спати з вірою, що твоя Україна була, є і завжди буде. З цими думками з кожним днем вчишся бути сильнішим:

Підніміться, вставайте, боріться.
І лише мужньо вперед дивіться!
Запаліть свічу за Україну,
Щоб прибрати жахливу руїну.
Підніміть її в руках до неба,

Запаліть усі вогник у себе!
Відчуємо, як віра розквітла.
За грозою побачим іскру світла.

Війна... Що є страшнішим? Які слова та почуття з нею асоціюються? Безумовно, вона у серці кожного із нас, українців. І за всіма нашими переживаннями десь далеко на небокраї, але видніється світле почуття. Це – Надія. Надія на краще, що незабаром всьому цьому настане кінець, що син, батько, брат або друг повернуться додому. Виснаженими, можливо, пораненими, але все ж таки живими. Надія, що одного дня ми прокинемося від солов'їного співу, а не від вибухів гармат та гірких повідомлень про нові жертви в зоні АТО. Що будемо милуватися чарівною природою Донеччини, а не випаленою землею із понівеченими долями її трударів.

Дивлюся на добре знайомого мені дідуся, обличчя якого в затверділих зморшках, а старенькі руки трясуться безперестанку. Потім звертаю погляд на молоде обличчя та сильні руки його внука. На них місцями помітні сліди хірургічного скальпеля. З першого разу, може, і не скажеш, звідки вони взялися. Та я знаю. Дивлюся і не можу повірити, що ці люди пройшли війну – один раніше, під час Другої світової, другий нині, на сході країни. Вони перенесли усі її нещастя. Вони різні за віком, але з однаковою долею – вони оборонці своєї Вітчизни, значить і нас. Тож з гордістю за них

Я бачу небо, молюсь зіркам,
Прошу у Господа одного:
Даруй життя ти нашим воякам,
Хай переможцями вертаються
До рідного порогу!

Ми, молоде покоління українців, схилиємо голови і говоримо Вам, воїнам рідної землі, величезне спасибі та щиро шануємо пам'ять усіх полеглих наших захисників. ■

пам'ять

Прикордонники своїх не забувають

У Луцьку на будинку, де мешкав прикордонник Сергій Гулюк – герой, який загинув захищаючи Україну, встановлено меморіальну дошку.

Олег ЛИЧКОВСЬКИЙ

Біля гуртожитка, що на вулиці Євгена Коновальця, зібралася рідні та близькі Сергія, побратими, керівництво прикордонного загону та представники міської влади. Усі вони згадували Сергія Гулюка, який поліг під час мінометного обстрілу пункту пропуску «Василівка» 31 липня 2014 року.

– Незадовго до загибелі Сергій зателефонував і сказав, що вибрався з оточення. Проте за півгодини почали так бомбити, що й землі не було видно. А вже в обід мені повідомили, що він загинув, – згадує дружина Сергія.

Офіцер-прикордонник Павло Гаврилюк був із Сергієм до останнього його подиху. – Ми передислокувалися на прикордонний пост «Василівка». Близько 3-ої години ночі ворог обстріляв наші позиції. Унаслідок обстрілу будівлю було зруйновано, і бетонні конструкції, перекриття стелі впали на нас, що й спричинило загибель Сергія.

За особисту мужність і героїзм Указом Президента України нагороджено Сергія Гулюка нагороджено орденом «За мужність» III ступеня посмертно.

Про героїв «Балу» буде фільм

Розпочалася активна робота зі зйомки низки художніх та документальних фільмів, які висвітлюють подвиги українських військових, зокрема й прикордонників під час бойових дій на сході України.

Володимир ПАТОЛА

Зокрема, спільна знімальна група Інформаційного агентства Держприкордонслужби України та студії «Форпост» уже здійснила низку зйомок у рамках підготовки кінострічки «Перехрестя Балу». Нагадаємо, що три проекти перемогли у конкурсі Державного агентства з питань кіно серед претендентів на державне фінансування.

Знімальна група встигла поспілкуватися з учасниками та свідками подій – військо-

вослужбовцями 11 БТО «Київська Русь» та 30 бригади ЗСУ. Географія зйомок включає Мукачеве, Новоград-Волинський, Ірпінь, Могилів-Подільський, Бахмут та багато інших локацій. Допоки свіжі спогади свідків і учасників цих буремних подій, документалісти прагнуть максимально точно зафіксувати історію подвигу живих воїнів і полеглих героїв – простих українських чоловіків, які цінують і люблять життя, але у скрутний час піднялися на захист Батьківщини та своїх родин.

від щирого серця!

З нагоди Дня народження керівництво та персонал Національної академії Державної прикордонної служби ім. Б. Хмельницького щиро вітає полковника ПСЬОЛА Сергія Васильовича з 50-річчям. У цей ювілейний день прийміть щирю подяку за Вашу невтомну працю! Нехай усі намічені плани обов'язково здійсняться, світлою і радісною буде кожна хвилинка Вашого життя! Здоров'я Вам, родинного щастя, успіхів у службі на благо України!

Рада та актив громадської організації «Ветеран Кордону» щиро та сердечно вітають підполковника запасу АБРАМОВА Вадима Дмитровича з 75-річним ювілеєм; полковника запасу ВІГОВСЬКОГО Андрія Андрійовича, старших прапорщиків запасу ДОРОХІНА Олега Євгеновича, КОРНІЄНКА Павла Івановича з 50-річчям; майора запасу ЯВОЛОВА Володимира Петровича; старших прапорщиків запасу ХОЛОДА Володимира Миколайовича, ЛУБЕНЦА Федора Івановича з 65-річчям та іменинників жовтня: полковників запасу БЕРЕЗОВА Михайла Антоновича – почесного прикордонника України, голову громад-

ської організації «Ветеран кордону», ЗВО-НАРЬОВА Івана Івановича, МЕЛЬНИКА Миколу Олексійовича; підполковника запасу МИХАЙЛОВА Володимира Степановича; майорів запасу – СЕДИХА Володимира Володимировича, КОРНІЄНКА Олега Івановича; капітанів запасу – ІГНАТЕНКА Федора Михайловича, ЦИПКУНОВА Миколу Олексійовича, ШКУРОВСЬКОГО Віктора Тимофійовича; старших прапорщиків запасу – КЕРОДА Віталія Олеговича, ВЕРБИЦЬКОГО Володимира Васильовича, СЛАНОВА Данила Даниловича, ГРАБКА Владислава Павловича, ТОЛСТІКОВА Віктора Олексійовича, ПАВЛЮКА Юрія Григоровича, старшого сержанта запасу БУНЄСВУ Ольгу Василівну, а також вітаємо ветеранів-автомобілістів Одеського прикордонного гарнізону з Днем працівника автомобільного транспорту.

Бажаємо міцного здоров'я, щастя, наснаги! Нехай доля й надалі буде прихильною до Вас, даруючи радість, удачу, любов і повагу рідних та друзів!

зірки на погони

від 07 жовтня 2016 року №995-ос по Окремій комендатурі охорони і забезпечення Державної прикордонної служби України майор медичної служби капітану медичної служби ШЕМЧУК Оксані Миколаївні по Східному РУ ДПСУ капітан 3 рангу майору КРАВЧЕНКУ Олександрі Сергійовичу

від 10 жовтня №999-ос по Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України підполковник майору БОЙКУ Вадиму Володимировичу з 8 жовтня 2016 року

Управління кадрового менеджменту АДПСУ

ДО ДНЯ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ
XIII МІЖНАРОДНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА
ЗБРОЯ ТА БЕЗПЕКА

ПРОВОДИТЬСЯ ЗГІДНО З РОЗПОРЯДЖЕННЯМ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ОСНОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМКИ ВИСТАВКИ:

- озброєння і військова техніка для армії і правоохоронних органів;
- оснащення поліції;
- військова авіація;
- охорона кордону;
- зброя для полювання, самозахисту та спорту;
- одяг, взуття, засоби захисту

11–14 ЖОВТНЯ 2016

МІЖНАРОДНИЙ ВИСТАВКОВИЙ ЦЕНТР Україна, 02002, м. Київ, Броварський пр-т, 15
 "Лівобережна"
 +38 044 201-11-63
 zbroya@iec-expo.com.ua
 www.iec-expo.com.ua, www.мвц.укр, www.tech-expo.com.ua

Генеральний інформаційний партнер: **Defence**
 Генеральний медіа-партнер: **Окремі Аргументи**
 Технічний партнер: **Real Media**

Засновник: Адміністрація Державної прикордонної служби України

Прикордонник України
 Свідоцтво про реєстрацію: КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
 Передплатний індекс: **61023**

Головний редактор **Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ**
 Заступник головного редактора **Андрій ГЕРАСИМКІВ**
 Чергова по номеру **Ольга МІРОШНИЧЕНКО**

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
 Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15
 Замовлення: Наклад: 4150 прим.
 З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса: 02099, м. Київ, вул. Ялтінська, 11
 Тел./факс: 566-43-30 (багатоканальний) 239-85-73, 239-85-77
 E-mail: redactor@dpsu.gov.ua kordo@ukr.net

Видається з липня 1943 року